

ELŐFIZETES

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK.

4-hasábos peút sor egyszer 20 fill.
minden növetkezésnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, március 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Fölveszi a város a nagy kölcsönt.
- Nemzet és nemzetiségek.
- A férjgyilkos főhadnagyé — nem beszámítható.
- A közhalmi báró főispán és a szép berlini nő.
- Kinyomozták az utcai udvarlót.
- Csanádmegye az iskolák fejlesztéséért.
- Szerb tiszték Péter király ellen.
- Arad város az üzletvezetőségért.
- Elmebetegek közzé zárt ápolónő.
- Rosenthal-mozaik.
- Tarkaságok.

Mi marad Aradnak?

Arad, március 11.

Ritkán kerül Arad város közgyűlése elé olyan fontos kérdés, amelynek ma délután pont nyolc percet szenteltek a választási és kölcsön vita előizgalmaiktól türelmetlen városatyák. Elhatározták, hogy felírják a kormányhoz ne csonkítsa meg még jobban az aradi államvasuti üzletvezetőség területét, mint ahogyan máreddig tette. Még négy esztendővel ezelőtt az aradi államvasuti üzletvezetőség területe a harmadik volt az országban. A szegedi és a zágrábi üzletvezetőség után az aradi következett, amelynek vonalai Rákostól Tövisig húzódtak. De jött a magasabb szempont, amely azt diktálta, hogy az aradi vonalakból le kell csipni Budapest számára és így fölfelé már csak Szajolig terjedt a hatáskör. Am a magasabb szempont nem nyugodott és tavaly már újabb

területeket hasítottak ki az aradi üzletvezetőségi hálózat testéből. Temesváron, Szabadkán és Pécsen új üzletvezetőségek létesültek, amelyekhez nemcsak a vonalat, hanem a dolgos kezét is jórészt tőlünk vették el. Eddig szótlanul néztük ezt a, Aradra nézve föltétlenül ártalmas berendezkedést. Hogy Temesvárra vagy ötven és Szabadkára csaknem ugyanannyi aradi tisztviselőt osztottak be, azt a bohém ember kedélyes mosolyával szemléltük: marad még nekünk is elég... De most fölszisszenünk, Most ugyanis Nagyvárad számára viszik el az aradi üzletvezetőség derék, szorgalmas tisztviselőinek felét és minden jel arra mutat, hogy a szomszéd vármegye merészen előretörő székhelyének vágya teljesül. Arad egyik nagy hivatalának területéből ismét ki fognak metszeni egy jókora részt. És ez nemcsak azt jelenti, hogy az aradi üzletvezető valamely fejedelmi vendég fogadtatásához ezután nem Szajolig, hanem csak Békéscsabáig utazik előre. Ha a nagyváradai terv megvalósul, akkor az aradi üzletvezetőség területe felényire redukálódik le, mint amennyi még négy év előtt volt, *augusztusig pedig kétszáz üzletvezetőségi alkalmazottat és közel száz vonatkisért helyeznek el Aradról.* Ez, hozzávetőleges számítás szerint hét-nyolcszáz személynek felel meg, mert hiszen az áthelyezettek fele nagy családdal bir. Hogy mit je-

lent ez, megmonhatják a kereskedők és iparosok.

Az aradi üzletvezetőség ezután fölfelé Békéscsabáig, lefelé pedig csak Piskiig terül el, elveszítvén természetesen a fővonalakhoz csatlakozó vicinálisokat is. Nincs okunk kétkedni a változás hivatalos megokolásának igazságos voltában, — hogy az üzletvezetőségek a jövőben csak háromszáz kilométernyire fognak kiterjedni és ezért kellett összezsugorítani az aradi nagy hivatalt is. Nem kétkedünk ennek helyességében, de önkéntelenül a tollunk alá szalad az a szerfölött kézenfekvő ondit, hogy Nagyvárad azért kap üzletvezetőséget, mert *Beöthy László kereskedelmi miniszter korában, — mint patriáját szerető bihari ur — megígérte azt és a Beöthy szavát megtartja — az utód.* Csak azért irtuk ide ezt a jellemző pletykát, mert hasonló eset még élénken él az aradiak szomorú emlékezetében. Egy igen nagy ur sok évvel ezelőtt Aradtól elvette a királyi táblát és ez a rendkívül értékes ajándék most Várad nyakán tündököl. Aradról évente sok százan utaznak Nagyváradra a táblai tárgyalásokra; azok egy-egy napot töltenek ott és amit ott elköltenek, azt mind Aradtól veszik el; a mi embereink idejét s a vidéki pereskedők költségeit így vesztették el mi s így nyerte meg szerencsés riválisunk. S most ismét Nagyvárad felé int a kormány biz-

A verébfőnök.

Írta: Nagy Endre.

Tuillerák kertjében, egy szép, de szemérmetlen görög istennő márványszobra alatt szokott emberemlékezet óta tanyázni a verébfőnök. Elettörést lehetetlen volt kideríteni; a legvénebb párisiak is azt állították, hogy mindig ilyen állapotban látták őt; ő maga pedig csak annyit ismert be diszkrétül, hogy valamivel idősebb, mint a márványszobornő; de hát lehet, hogy ezt csak azért mondotta, mert francia volt és udvarias.

E férfiú nagyon sajtáságos foglalkozást űzött. Tudniillik reggeltől estig ott állott a gyepen és a verebeket etette. A telhetetlen, lármás madarak rajostól ugrándoztak körülötte és a kezéből kapkodták ki a kenyérmorzsákat.

A mezők éhes madarait etetgetni bizonyára istenes dolog, de a mi emberünk maga is jól megélt belőle. Tudniillik, amikor már tömegesen odagyúlt köréje a kíváncsi nép, akkor eladogatta a fényképeit, amelyek őt ábrázolták a verebek társaságában. És mindig jöttek újabb és újabb generációk, amelyek nászutazás közben érdekes párisi speciálitásképen vitték haza ezeket a fényképeket.

A verébfőnök határozottan azt állította, hogy a verebek megértik a beszédét. Ez ugyan nem egészen bebizonyított dolog, de ő épen úgy elbeszélgetett velük, mintha igazán értették volna a szavát. Minden verebet néven szólított,

mindegyiknek ismerte a maga karakterét és aszerint beszélt vele.

Például társulatának primadonnája egy kis világosszürke ruhájú verébnőcske volt, akinek mindig udvarias, becézgető hangon mondotta:

— Ah, kedves Fifine kisasszony! Kegyed nem óhajt dézsónézni? Hogyan? Kegyed Alfonz urral dézsónézik? Ugyan, hagyja ott és fogadja el inkább az én kezemből!...

Ha Fifine kisasszony ily beszédek után szökdelő léptekkel odaugrott hozzá, akkor a verébfőnök diadalmasan mondta a publikumnak:

— Ohó! A nőket mindig el lehet csábítani egy dézsónéval!

De ha a verébnőcske valami véletlen szélszély folytán tudni sem akart róla, akkor a mi emberünk megint csak diadalmasan mondotta:

— Ohó! Fifine kisasszony nem olyan, mint a többi nő! Neki karaktere van.

És a publikum mindkét esetben jól mulatott rajta, mert a publikum olyan, hogy neki mindegy, akármilyen a morál, csak — immorális legyen.

Volt a többi közt egy otromba, elhízott, vén himveréb, amit a verébfőnök elnevezett „mösszjő Bismarck“-nak. Ez volt a társulat komikusa és a mi emberünk igaz francia sovínizmussal töltötte ki rajta németgyűlöletét a revanche népének nagy gyönyörűségére. Így szólott hozzá:

— No, jöjjön ide, mösszjő Bismarck! Lássá, hogy mi, franciák, nagylelkűek vagyunk. Önnek is adok!

Olykor megesett, hogy a kövér veréb nem sietett hozzá a morzsáért. Ilyenkor a mi emberünk megvetően rákiáltott:

— Fúj, mösszjő Bismarck! Hát ön még mindig telhetetlen? Hát nem lakott jól 1870-ben? ... Nos, jól van, adok önnek többet, ha ezt kevesli!

Ime, így töltötte a napokat, éveket a verébfőnök. Közben talán a meztelen istenasszony barnább lett, az ő haja pedig fehérebb, de a verebek és a publikum nem változtak körülötte. Hiszen az bizonyos, hogy a verebek kihaltak közben, de mindig mások jöttek észre; pedig ő egyenkint ismerte őket. Minden veréb-generációnak megvolt a maga Fifine kisasszonya és a mösszjő Bismarckja és a publikumban is megvoltak mindig a nászutazók, akik szerelmesen összefonódva, mosolyogva nézték a csiripelő madárkákat.

Szóval, úgy látszott, hogy a verébfőnök valóban halhatatlanságra termett és sohasem fog változni semmi sem körülötte. De...

Egy reggel hiába szólította Fifine kisasszonyt. Fifine kisasszony nem volt sehol. A mi emberünk mosolyogva mondotta a publikumnak:

— Bocsanat, de a kisasszony valószínűleg még a toalettijével van elfoglalva. Ezek a primadonnák mindig lekésik az előadást.

tató mosolya. Mindig más; mikor következünk már mi? De Arad elég szerény: — nem kíván új intézményeket — ha kívánna se sietnének teljesíteni! — hanem csak a meglévők itt hagyásáért esdekel hódolatteljes tisztelettel abban a fölterjesztésben, amelynek elkészítését ma határozta el a közgyűlés. Helyes és dicsérendő ez az elhatározás és a polgárság elismeréssel párosult köszönetét elfogulatlanul tolmácsolhatjuk, Urbán Iván báró főispánnak, amiért mai nyilatkozata szerint segítségére siet a szorongatott városnak, hogy megtarthasson olyan családokat, akik talán évtizedeken át Arad szívéhez nőttek. Félünk azonban, hogy hasonlítani fogunk ahhoz a könnyelmű földesurhoz, aki néhány száz koronás törlesztésével akkor szaladt a hitelezőjéhez, amikor a birtokán a végrehajtói dob mellett azt kiáltották: — senki többet, harmadszor.

Arad üdvözli az ötven éves trónörökösöt. Arad város törvényhatósági bizottsága ma Urbán Iván báró elnöklésével tartott közgyűlésében a király iránti hűségéről, az uralkodó házzal szemben táplált szeretetéről tett tanúságot. Napirend előtt a főispán következőképpen szólott: Tisztelt Uraim! Annál a megtisztelő bizalomnál fogva, mellyel irántam állandóan viseltetnek, bátor vagyok egy udvariassági tényre vonatkozó előterjesztést tenni. Köztudomású, hogy a magyar nép királya iránt hódolatteljes szeretettel viseltetik. Ez áll a királyi család tagjai iránt is és különösen azt zárta a szívébe, aki, adja Isten, hogy minél később, de a korona viselésére hivatva van. Ferenc Ferdinánd főherceg és trónörökös születésének ötvenedik évfordulója alkalmából azt indítványozom, hogy Arad törvényhatósága juttassa el hozzá hódolatteljes üdvözlését, szeretetének, ragaszkodásának kifejezését. Az ezt tolmácsoló felirat elkészítésével és a miniszterelnökség útján a trónörököshöz való eljuttatásá-

val bizza meg a közgyűlés a polgármester urat. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadta a főispán indítványát.

Fölveszi a város a nagy kölcsönt.

(Elfogadták a Magyar Bank ajánlatát.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 11.

Arad város közgyűlése ma hatvanhat szavazattal huszonegy ellen úgy határozott, hogy a Magyar Banktól kétmillió ötszáz ezer koronát vesz kölcsön, azt ötven esztendő alatt fizeti vissza 575 százalékos annuitással. A kölcsön feltételei olyanok, amilyeneknek a pénzügyi bizottság kívánta, csak az a változás történt, hogy a bank a város ingatlanainak eladását is lehetővé teszi oly módon, hogy hatmillió háromszáz ezer korona értékű telekre ad tehermentesítést, ha arra a városnak majd szüksége lesz.

A törvényhatóság ezuttal csakugyan a polgárság legszélesebb rétegeinek gondolkodását találta el, mert a város közönsége igazán keveset törődik azzal, hogy az osztrák-magyar bank főtanácsának ülése előtt, vagy után határoz a közgyűlés, a fontos az, hogy ebből a most már biztosított pénzből élet indul ki végrekét esztendei stagnáció után.

hasznos befektetésekre fordítsák a pénzt,

építsenek, burkoljanak és adjanak keresetet vállalkozóknak, munkásoknak, vezessék ki Azsiából a külvárosokat, ahol az utépitések nyomán azonnal új élet serked, ahol az építkezés meg fog indulni, ahol a telkek ára fel fog szállni.

A közönség ebből a szempontból nézi a kölcsön kérdését, mert a súlyos gazdasági válság után, a lassu haladás után már sóvárog arra, hogy a város végre életjelt adjon magáról. A polgárságot a nehéz válságban mindenki magára hagyta. Bűnös ebben állam, kormány, parlament, törvényhatóság egyaránt. Tehát ha csak egy árnyalattal lenne jobb a kölcsönajánlat mint a januárban visszautasított, akkor is el kellett volna fogadni. De nemcsak ennél jobb,

hanem mint Ottenberg Tivadar udvari tanácsos a közgyűlés általános helyeslése és feszült figyelemre méltatott beszédében kimutatta,

sokkal előnyösebb, mint a fővárosnak hoinap aláírásra kerülő kölcsöne

és mint a szavai nyomán keletkezett hatás bizonyította, az igazságot állította, amikor kijelentette, hogy öt esztendőn belül nem vett fel magyar város ilyen kedvező kölcsönt.

A tanács, miután Jegesey Károly dr. főügyész ma beszámolt a Magyar Banknál folytatott tanácskozásai eredményéről és előadta a bank pótajánlatát, amelyben a város részéről kívánt feltétel kedvezményekhez a bank hozzájárulását fejezi ki, a közgyűlés előtt ülést tartott és ott úgy határozott, hogy a kölcsön vételét javasolja a közgyűlésnek.

Vannay Gyula tanácsnok terjesztette el tanács javaslatát, amelyet Steiner József nem fogadott el, mert a pénzügyi viszonyok folytatólagos javulásától és attól, hogy véleménye szerint hivatalos bankrátát hoinap leszállítják kedvezőbb feltételeket vár egy kölcsön felvételénél. Azt indítványozta, hogy az ügyet vegyék le a napirendről és csak a bank főtanácsulása után tárgyalják.

Általános figyelem közt állott fel szólásra Ottenberg Tivadar udvari tanácsos, hogy a tanács javaslatát elfogadásra ajánlja és szavainak súlyával a helyzetet megvilágítsa szakszerű előadásával megmutassa a közgyűlésnek a helyes utat ennek a fontos kérdésnek megoldására.

— Az osztrák-magyar bank — mondotta — valószínűleg le akarja ismét szállítani a kamatlábat. Azonban noha december óta a ráta hatról négy és félre esett és noha a pénzügyi viszonyok tetemesen javultak a záloglevél piac helyzete oly sivan, hogy a fővárosi nagy pénzintézetek még sem kínálhatnak 88-as árfolyamnál magasabban pénzt. Nagy és gazdag vidéki városok voltak kénytelenek 88-as kurzuson 575 százalékkal kölcsönt venni. A napi pénz, a rövid lejáratú kölcsön olcsó, a hosszú lejáratú azonban még mindig drága. Ha a Magyar Bank oly helyzetben van, hogy 88 helyett 94 ért kínálja a hitelt, azért teheti, mert külföldi

Aztán rövidlító szemét összehuzogatva, más verébfnöket kezdett hívogatni:

— Anne kisasszony! Marine kisasszony! Sarah kisasszony!

De a nevezett kisasszonyok közül egyik sem jelentkezett. A verébfnök most már aggodva tette föl orrára a pápaszemét és amint végig nézett társulatán, elsápadt megdöbbenésben. Alig volt ott harmadannyi veréb, mint rendszeren. A nők pedig épeenséggel hiányoztak. Keserű mosolylyal mondotta a publikumnak:

— Most jut eszembe, hogy a kisasszonyok az éjjel „Moulin de la Galette”-ben táncoltak és valószínűleg kalandjuk akadt ottan.

Jól esett ugyan neki a derű, amelyet ez a kijelentése keltett, de lelke mélyén ott rágódott a gyötör aggodalom és el is panaszkodott este a sógorának, aki kések élesre való köszörüléséhez szükséges kövekre csepegtetendő olajjal kereskedett a Rue de Rivoli sarkán:

— En nem tudom... de a verebeim kezdenek elhagyogatni! Talán öregebb lettem, vagy micsoda?

A sógor sópánkodva felelt:

— Haj haj! A rossz üzleti év! En is elegget szenvedek miatta. Ördög tudja, hogy lesz, mint lesz!

A verébfnök reménykedett, hogy hoinapra majdcsak visszajönnek megint a verebei, de másnap még kevesebben voltak. Most már csak a mősszjő Bismarckal évődhetett, node ezt aztán annál elkeseredettebben tette:

— No, jöjjön ide, mősszjő Bismarck! Ön

ugyan utálatos fickó, de ne mondja, hogy éheztem!

Elhatározta, hogy végére jár a dolognak és kikutatja, hogy hová lettek a verebei. Sokkal hamarabb rájött a titok nyitjára, mint ahogy maga is remélte. Nem messze tőle, szintén egy szemérmetlen görög istenasszony szobra alatt egy gyászruhás nő állott és az ő verebeit etette eukros, tejbefőzött rizksásával. A verébfnök haragosan kiáltott föl:

— Ez a piszkos konkurencia!

Aztán méltatlankodva szólította meg a nőt:

— Asszonyom, ön elcsábítja a verebeimet!

A gyászruhás nő nyugodtan felelte:

— Uram, ha szabad kérdeznem, mily jogcimen nevezi ön e verebeket a magáéinak?

A verébfnök busan lehorgasztotta a fejét. Méltányos ember volt és belátta, hogy a nőnek igaza van. Kérésre fogta hát a dolgot:

— Asszonyom, ez az én kenyérkeresetem ösidők óta és most ön megfoszt tőle!

— A gyászruhás nőnek kibugygyantak a könyei és zokogva mondta:

— És ön, uram, életem egyetlen vigaszát irigylitőlem! Férjem hajóstiszt volt, a tengerbe veszett, nincs senkim, csak e verebek itten!

A mi emberünk megadta magát. De aztán egy utolsó reménysége támadt. Négykézláb ereszkedett a gyöpre és gyöngéd, becézgető hangon gügyögte:

— Fífine kisasszony!... Marie kisasszony!... Jöjjenek kérem ide!... Hát

nem ismernek? En vagyok az!... No jöjjenek kérem!

De a hűtlen kisasszonyok nem hallgattak rá, hanem tovább csemegezték a cukros, tejbefőzött rizksását és a verébfnök elkeseredve ment vissza a maga istennőjéhez. Ő előtte szabadon kitarja keserűségét:

— Kegyed tanuja volt, hogy mennyire szerettem őket és mily hü barátjuk voltam! Igaz, hogy közben megéltem belőle, de hát élni muszáj és nem megosztottam-e velük mindig becsületesen a kenyéremet? De persze, ők a cukros, tejbefőzött rizksását jobban szeretik és hátatlanul elfelejtik, cserbenhagyják érte öreg barátjukat.

Meg akarta törülni könyes szemét, de e pillanatban egy veréb röpült a kezére. A kövér, otromba mősszjő-Bismarck volt, mely csipelve kereste a kenyérmorzstát a tenyerében. A verébfnök elkeseredve mondta:

— Menjen ön is, mősszjő Bismarck, a társai után! Ön se legyen nagylelkűbb, mint a többi! Majd ott cukros, tejbefőzött rizksását kap az én száraz kenyérmorzszám helyett!

Sirva utnak indult a jó öreg és a mősszjő Bismarck állhatatosan, idomtalanul tipegett utána. A verébfnök rákiáltott:

— No menjen hát, ha mondom! Hagyjon el!

A mősszjő Bismarck azonban még egyszer odaröpült a tenyerébe és a verébfnök lehajtott fejjel, elgondolkozva mondta:

— Azt hiszem, mégsem értették a beszédemet!...

töke áll a rendelkezésére. Méltóztassanak elképzelni, hogy a Magyar Bank nem adna pénzt és a kartell bankoktól kellene azt kölcsönvenni, milyen helyzetbe jutna a város? A bank ajánlata oly kuláns, hogy teljes nyugalommal fogadom el és ajánlom elfogadásra annál is inkább, mert a záloglevél piacon rövid időn belül javulást nem várhatunk. Azt az aggodalmat hangoztatják, hogy a feltételek szerint a bank 25 év múlva felmondhatja a kölcsönt és akkor a város a törlesztetlen részt egyszerre lesz kénytelen visszafizetni. Először is ez hosszú idő és a kölcsön igen jó része már törlesztve lesz, másrészt pedig a városi kölcsönök konverzióját úgy is végre kell hajtani addigra és ha ez megtörténik, akkor ennél a kölcsönnél a 25 év nem játszik szerepet. De minden feltétele különben is olyan előnyös és oly korrekt, hogy normalis pénzvviszonyok között is megfelelőnek és jutányosnak kell ezt deklarálni. Bátor vagyok a közgyűlés figyelmét felhívni arra, hogy a főváros kölcsöne holnap kerül aláírásra és az előttem fekvő prospektusból kitűnik, hogy Budapest 89-es árfolyamért vesz pénzt, de még ezt sem kapja meg, mert a tranzakcióban részt vevő fővárosi bankok 1-1 $\frac{1}{2}$ %-ot keresnek és így a város 13 százalékos veszít tőkében. Nyugodt lélekkel és legjobb meggyőződéssel

elfogadásra ajánlom a Magyar Bank ajánlatát,

amely igen jutányos és a viszonyoknak teljesen megfelelő. (Általános tetszés, taps, éljenzés).

Az egész törvényhatóság tetszéssel fogadta Ottenberg beszédét. Nagy Sándor azonban úgy érezte, hogy ő nem lehet ezek után sem nyugodt és a kölcsönajánlat létrejöttének történetéből, külsőségekből akarta bizonyítani, hogy neki bizalmatlannak kell lennie az ajánlattal szemben.

— Megint 48 órával a közgyűlés előtt hozták nyilvánosságra az ajánlatot — mondotta — megint sürgős a banknak a határozat. És mégis volt ideje eme rövid időn belül a feltételeit megváltoztatni, sőt amint a pénzügyi bizottságban történtek bizonyítják, már előre elhatározta, hogy kedvezőbb ajánlatot is tesz, de előbb a sulyossal próbálkozik. Ezt Ottenbergnek a bizottságban tett kijelentései tanúsítják.

— Ki hát tulajdonképen Arad polgármestere, kérdezte Nagy Sándor a közgyűlést derűltégre készítve. Ottenberg vagy Varjassy? Ha Varjassy tudta, hogy a bank 5.75-ért is ad pénzt, miért terjesztette be a drágább ajánlatot, ha nem tudta és csak Ottenbergnek mondta meg a bank, akkor ez egy kissé furcsa. Ugy látszik, hogy a szakértő ur próféta is, aki eltalálja a bank gondolatait.

A városatyák jól mulattak Nagy Sándor tréfálkozásán és ugyanilyen tréfának vették azokat az ötleteit is, amelyeket a város sürgős adósságainak kifizetésére ajánlott fel: a Weitzerpapírok elzálogosítását, az alapokból vagy helyi intézetektől felveendő folyószámla kölcsönt. Steiner József indítványához csatlakozott.

Az ajánlat történetének elmondásával elhódította Varjassy Lajos polgármester a neveteket Nagy Sándor mellől és meggyőzte a közgyűlést arról, hogy a külföldi, a svájci Jura bank megbízottjának ama merev álláspontjával szemben, hogy terminushoz köti az ajánlat fenntartását, nem tehetett egyebet, minthogy azt akceptálta. Nagy hatást keltett az a kijelentése, hogy

a kartell bankok ridegen elzárkoztak

a 88-as árfolyam mögé és azt is kijelentették, hogy később még ilyen árfolyamon sem adnak

pénzt. A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul, hogy a kölcsönből elsősorban a külvárosi utcákra áldoznak.

Talpraesett és nagy hatással válaszolt Ott nberg Nagy Sándornak és kijelentette, hogy mint városa érdekeinek védője már a pénzügyi bizottság ülése előtt informáltatta magát a banknál és kijelentette nekik, hogy az esetre ha koncessiókat nem tesznek, akkor az ajánlatot nem pártolja. Nem profétálás volt az, amikor kijelentette a bizottság ülésén, hogy a bank olcsóbb kamatlatát is elfogad hanem az ajánlat benyújtása után az ő közbelépésére történt kedvezmény nyújtás.

Rámutatott arra, hogy a miniszter ellenzi a függőkölcsönök felvételét, a helybeli intézetek pedig nem vonhatják el a piactól a pénzt, mert azt még Nagy Sándor is megérezné. (Derűltég.) A város a saját alapjaiból sem vehet kölcsönt, mert lehet, hogy ezt a miniszter szintén nem engedélyezné, de hosszadalmas lenne az eljárás, már pedig a pénz sürgősen kell. Kijelenthetem — mondotta — hogy

öt éven belül ilyen előnyös tranzakciót egyetlen város sem kötött.

— Rögóta foglalkozom a város ügyeivel és még sohasem ajánlottam olyasmit, ami a város érdekeivel ellenkeznék. (Hosszantartó taps és éljenzés)

Miután Mandl Vilmos dr. még a törlesztési terv bemutatását kívánta az új ajánlat elfogadása előtt, a főispán a vitát bezárta és a törvényhatóság hatvanhat szóval huszonegy szó ellen a Magyar Bank ajánlatát elfogadta.

Nemzet és nemzetiségek.

(A román vita a képviselőházban.)

Fővárosi tudósítónktól

Budapest, március 11

A képviselőház mai ülésén minden nagyobb esemény és izgalom nélkül folytatták a múlt héten megszakított vitát Tisza István grófnak a román ügyben elhangzott interpellációválasza fölött.

Féltenegy óra után nyitotta meg Beöthy Pál elnök a Ház mai ülését. Az elnöki bejelentések után napirend szerint a román vita következett.

(Az erószakos civilizáció.)

Az első szónok Richter János munkapárti. Bizonyos szent félelem fogja el — ugymond — mikor felszólal. Tiszteli a parlament minden nagy emberét. Meghajlik Apponyi Albert nagysága előtt. Beszéde valósággal megfüröszötte a lelkét. Magyarország nem akar terjeszkedni, de meg kell tartania a mai birtokállományát. Nagy bűnnek tartja, ha valaki a nemzetiségi kérdést pártzempontból akarná megoldani. Hiába tagadja a strucpolitika, a nemzeti kérdés igenis létezik.

Bikády Antal: Az angyalkákat leszedték.

Richter János: Ne bántuk az angyalkákat. Azokat csak a nagy cimer mellett szokás használni. Ő maga is — megtanulta a tót nyelvet. A tótok mindig jó hazafiak voltak. Nagy Boeska, Rákóczi hűségese katonái közt sok tót volt. Felolvass egy kuruc nótát. Ma is ragaszkodnak a tótok az országhoz. Nem rokonszenvez socialista és futurista elméletekkel. (Helyeslés a jobboldalon.) Az erószakoskodó civilizáció mindenütt gyűlölettel találkozik.

Huszár Károly: A politikában is!

Richter János: A miniszterelnök választását elfogadom.

(Egy gróf az ellenzékéből.)

A következő szónok Bethlen István gróf. — Ötven év parlamenti történetében — ugymond — ez az első eset, hogy a nemzetiségi kérdésben a magyar pártok nézete nem kongruens. Kellő világításba kívánja helyezni a nemzetiségi kérdés kátéját, melytől ötven év alatt senki sem tért el. Az első, aki el akar

térni tőle: a munkapárt. Tisza Kálmán 1894-ben nagyváradi választói előtt nyilatkozott a nemzetiségi kérdésben. Három nevezetes kijelentését felolvassa. Tisza Kálmán a legnagyobb mértékben elítélte a paktum politikát. Külön ígéretekkel meghódítani őket, megalázás a nemzetre.

Polónyi Géza: Ugy van! Most helyesljének.

Bethlen István gróf: Ma is azt hiszem és vallom, amiket Tisza Kálmán mondott. A miniszterelnök beszámolt a paktumtárgyalások sikertelenségéről. Ezt a kudarcot én a legjobb megoldásnak látom. Mert kezdettől fogva sikertelenné és céltalannak láttam őket. Akár lett volna sikerük ezeknek a tárgyalásoknak, akár nem, az eredmény egy lett volna: az ország keleti felén elhatalmaskodnak a nemzetiségek. (Helyeslés a baloldalon.) Ha sikerül Erdély autonómiáját kivívni, nem lesz messze az az idő sem, amikor Erdélyt Romániához csatolják.

Kun Béla: Nyiltan hirdetik!

Bethlen István: Ezek nem egy szaktudós gondolatai. A román nép képviselői eredeti programjukat soha fel nem adják. 1881-ig nem volt román nemzetiségi párt Magyarországon. Ekkor hívták egybe a nemzetiség vezetőit a konferenciát, mely az iskolatörvény revízióját akarta megbeszélni. Itt vetették meg a román nemzetiségi párt alapjait, ekkor küldték ki a kilen tagu, ma is működő komitét. Itt követelték először Erdély autonómiáját, a nemzetiségi törvény revízióját. Ez a program a későbbi konferenciákon még bővült. 1887-ben kimondták a passzivitást. 1890-ben követelték a magyar-román katonai egyezményt, de csak akkor, ha a magyarországi románok sérelmei megszűnnek. 1892-ben bünpör indult a párt egyes tagjai ellen. Azóta a külföldön különböző rágalmozási hadjárat indult meg a magyarság ellen. 1894-ben Hieronymi kénytelen volt a pártot feloszlattani. 1905-ben a nemzetiségi konferencia kimondta, hogy a hadseregben a német nyelv uralma fenntartandó. A programból kitűnik, hogy a románok az egységes magyar állameszme ellen fogtak össze.

Sulyos politikai hibának tartom a tárgyalásokat. Ez a politika meg fogja magát bosszulni. A magyar állam egysége szüntelen támadásnak lesz kitéve, a dualizmus és a magyar egység nehéz küzdelmek központjába kerül. De ezen küzdelem ellen nem paktálással kell védekezni. Mi annyit nem adhatunk a magunkból a trialista köröknek, amennyit ők követelnek. Mi ebben a küzdelemben már is verve vagyunk. Pessimistán látom a helyzetet. Csak egy orvosság van: a magyarság egyesítés.

Ráth Endre: Intézzék el a Gerő ügyet!

Héderváry Lehel: Vissza a mandátum pénzeket.

Huszár Károly: Lukácsesal nem lehet egyesülni. (Nagy zaj.) Az elnök figyelmezteti Héderváryt, hogy ne zavarja a szónokot.

Szmrecsányi György: Ez a magyar egyetértés?

Bethlen István gróf: A magyar közélettel utálattal fordul el mindenki. (Taps a baloldalon.) Itt az ideje, hogy vége legyen ennek a küzdelemnek.

Bethlen István gróf ezután részletesen foglalkozik a miniszterelnök válaszában foglalt proppozíciókkal, majd hibáztatja a miniszterelnök birtokpolitikáját.

Háromnegyed háromkor Szász Károly elnök egy órára felfüggeszti az ülést.

(Jogot a tótoknak.)

Egy óra múlva az elnök újból megnyitja ülést és ekkor Juriga Nándor tót nemzetiségi áll szólásra. Bethlen gróf felszólalása arról győzte meg őt, hogy Magyarországon ki akarnak irtani egy fajt.

Kun Béla: Bolond beszéd ez.

Juriga Nándor: Minden nemzetiségnek, akár tót, akár román, akar magyar, egyforma jogot kell adni.

Szász Károly elnök figyelmezteti a szónokot, hogy nincs magyar nemzetiség, csak magyar nemzet. (Általános helyeslés.)

Juriga Nándor nyelvbölcseleti fejtegetések alapján igyekszik kimutatni, hogy nemzet és nemzetiség közt tulajdonképen nincs különbség, majd azt fejtegeti, hogy benne Eötvös Jó-

zsef gróf munkái keltették fel a nemzetiségi öntudatot. Ezután hosszú beszédben magyarázza, hogy a tótoknak ugyanolyan jogokat kell adni, mint amilyeneket a románoknak akarunk adni.

Beszéde nagyon hosszúra nyulik és fél hatkor az elnök figyelmezteti, hogy a Ház előző határozatához képest áttér az interpelláció tárgyalására. Juriga erre háromnegyed hatkor befejezi beszédét és kijelenti, hogy tudomásul veszi a miniszterelnök válaszát.

Ez a legutolsó kijelentése nagy zajt kelt az ellenzéken. Kun Béla odakiálja neki:

— Ne féljen, nem kap ellenjelöltet.

A Ház ezután a holnapi ülés napirendjére a ma félbeszakadt vita folytatását tűzte ki, majd áttért az interpellációkra.

(Interpelláció a polgári iskoláról.)

Rakovszky István a palotaórság ügyében bejegyzett interpellációját ismét törölte a honvédelmi miniszter távolléte miatt. Bikády Antal elmondja interpellációját a kultuszminiszterhez és a földművelésügyi miniszterhez a polgári iskolák reformja tárgyában. Kifejti, hogy bár Orosháza és Békéscsabán felállították a hét osztályú polgári iskolát mezőgazdasági alapon, ezekben nincs meg az egységesség szervezete, noha egyedül a polgári iskola készít elő a gyakorlati életre. Egységesség szervezést kíván, a mezőgazdasági szempontokra való különös figyelemmel. Kérde, hogy megkapják-e a polgári iskolát végzett tanulók az egyéves önkéntességi kedvezményt.

Jankovich Béla kultuszminiszter azonnal válaszol az interpellációra. Hangsúlyozza, hogy a polgári iskola reformra szorul. Hat osztályú polgári iskola azért van kevés, mert az ötödik és hatodik osztályt alig látogatják. A középiskola reformjával együtt fogja megoldani a polgári iskola reformját négy osztályú alapon, mert ez megadja az általános műveltséget és előkészíti a szakiskolákra. A reform szerint a polgári iskola negyedik osztályán felül lévő osztályokból szakiskolákat csinálnának. A jövő tanévben felállítja az orosházi és csabai iskolák hetedik osztályát. A polgári iskolából kikerültek önkéntességi kedvezményt nem kaphatnak, mert csak hét osztályt végeztek.

A Ház a miniszter válaszát tudomásul vette s ezzel az ülés fél hétkor véget ért.

TANÜGY.

Csanádmegye az iskolák fejlesztéseért.

(A hat osztályos elemi iskola és a választói jog.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Makó, március 11.

Csanádmegye közigazgatási bizottságának mai ülésén a tanfelügyelői jelentéssel kapcsolatban Návay Lajos fontos indítványt tett, a mely a közoktatásügynek az általános választójog érdekében való fejlesztését célozza. Kifejtette Návay, hogy tekintettel arra, hogy a király a választói törvényt már szentesítette, az mint ilyen feltétlenül respektálandó, bár véleménye szerint a mai választójogi törvény nem meríti ki az általános választójog kritériumait. A törvény a választói jogosultságot hat elemi osztály elvégzéséhez köti, ezért fejlesztendőnek tartja a négyosztályos elemi iskolákat, amit egyébként már az 1868-i törvény világosan elrendelt, de a legtöbb helyen nem vitték keresztül. Fontosnak tartja a fejlesztést, mert az általános műveltség fejlesztésével lesz általános a választói jog.

Návay Lajos indítványát a bizottság elfogadta és kimondotta, hogy mivel az iskolafenntartó hatóságok olyan szegények, hogy saját erejükből nem képesek az iskolákat fejleszteni, utasítsák az alispánt és a tanfelügyelőt a

törvény követelményeinek megfelelő iskolafejlesztésre, a megye közművelődési alapjának egy részét pedig az iskolafenntartók és tanítók fokozottabb jutalmazására fordítják. A bizottság egyúttal megbizta az alispánt, hogy népoktatási pótadóra terjesszen elő javaslatot, amelyből népoktatási pótalapot létesítenének.

Rosenthal-mozaik.

(Apróságok a Filharmonikusok vendégéről.)

Az esti gyorsal érkezett mester még a toillejtével vesződik, mikor hozzá beléptem. Barátságosan fogad, helyet kínál. Az első, ami szemembe tűnik, a néma zongoraklavijatura, melyet mindig magával visz turnéira a világhírű pianista.

Az alacsony, zömök természetű mester nagy energiát árul el. Elmondja, hogy már volt Aradon, több mint tíz évvel ezelőtt. Akkor is zsufolva volt a Fehér Kereszt terme. Örömmel veszi tudomásul, hogy azóta a zene iránti érdeklődés oly arányokat öltött, hogy még a kulturpalota nagyterme is szűknek fog bizonyulni. Elmondja azután, hogy Magyarországon minden évben van 8-10 koncertje. Az idén még nagy programot kell lemorzsolnia. Nápoly, London stb. ilyen távolsgokra kell elmennie. De legalább 6 hónapot szentel a pihenésnek.

A próbán ismert szókimondása és ellenmondást nem tűrő természete ellenére is a filharmonikusok öröme hamar elkészül. Alig egy-két helyet ismételt meg. Néhány kíváncsi hallgató Rosenthal tilalma következtében csak az erkély egyik sarkából, elrejtőzve lesi játékát, melynek végeztével melegen gratulál Zellner 33-as karmesternek, akinek néhai apját, a híres bécsi zenészt, Rosenthal mesterének Liszt Ferencnek szalonjából ismeri.

— Nem is hittem volna, — ugymond — hogy itt léte ota Aradon a zenei élet ily fokra fejlődött.

Különösen gratulál a Bösendorfer zongorához, melynél jobbat kívánni sem lehet.

Arra a kérdésre, hogy igazak-e azok a Rosenthal-vicek, melyekkel annyi ellenséget szerzett magának s melyek előkelő zenei lapokban is megjelentek, azt feleli, hogy bizony még ma is gyárt ilyeneket.

Egy jótékonycélú koncerten egy dilettáns az ő terc-átdolgozásában játszotta a Chopin-féle Miaten-valcert. Arra a kérdésre, hogy tetszett neki a darab, azt felelte:

— Mondhatom, életem legszebb negyedórája volt ez a perc.

Fiatál művészről érdeklődtek egyszer Rosenthalnál.

— Személyesen ismerem őt, de neve után nem — felelte.

Egy operettkomponistáról meg, akinek egy újabb operettje nehezen készült, ezt mondta:

— Hja, az első felvonás után cserben hagyta őt az emlékező tehetsége.

Egyszer egy arisztokrata estélyen szomszédja, egy borkereskedő gyomor bajáról beszélt neki: — Igyék ön a borából — szölt Rosenthal — ha nem árt meg, úgy nincs baja, ha megárt, úgy öntse ki a bort a hordókból.

A komikus ötletre egy másik zongoraművész gunyosan így szölt hozzá:

— Önből egész jó orvos lehetett volna.

— Önből meg zongorista — rípsztozott Rosenthal.

W. J. dr.

VÁROS ÉS MEGYE.

Bucus a nyugalmazott főjegyzőtől. Kádas Kálmán Arad város nyugalmazott főjegyzője a törvényhatósághoz intézett levelében mond bucsut és fejezi ki köszönetét a vele szemben megnyilvánult jóakaratu támogatásért. A volt főjegyző levelét Angel István dr. főjegyző olvasta fel a ma tartott közgyűlésen, egyúttal bemutatta a polgármester előterjesztését Kádas Kálmán nyugdíjaztatása iránt is. Miután Múlek Lajos dr., valamint Urbán Iván báró főispán meleg szavakban emlékeztek meg Kádas Kálmán érdemeiről, nagy szorgalmáról és odaadó buzgalmáról, a közgyűlés elismerésnek a jegyzőkönyvben adott kifejezést és részére hétezerkétszáz korona fizetést és ezerszázhusz korona lakbért szavazott meg nyugdíj gyanánt.

Tisztviselő választások a városnál. Ara város törvényhatósági bizottsága ma tartott közgyűlésében töltötte be a polgármesteri és a rendőrfogalmazói, valamint a most szervezett adóügyi állásokat választás útján. A polgármesteri fogalmazói állásra Petrány Györgyöt egyhangulag, a rendőrfogalmazói állásra Hank Albert dr.-t 96 szóval Gitta Ágostonra leadott 24 szó ellen, az adóügyi állásra az öt pályázó közül közfelkiáltással Brassai Ernőt választották meg. Mindhármán kipróbált és kitűnően bevált, a törvényhatóság bizalmára rászolgált ambiciózus tisztviselői voltak eddig is a városnak, akik új pozíciójukban is igazolják majd, hogy az előléptetésben méltán részesültek.

A honvédtüzér laktanya építése. Ma délelőtt folytatta a katonai és polgári vegyesbizottság a városháza tanácstermében az aradi honvédtüzér laktanya építésének előkészítését. Ezúttal az épületek elhelyezését és az építési anyag kérdését tisztázták. A bizottság megbizta Czizler Károly hadmérnök századost és Nachtnébel Odön főmérnököt, hogy a részletes költségvetéseket, valamint az állam részéről fizetendő megtérítési számításokat készítsék el. Ha ezek a bizottság előtt lesznek, tűnik ki, mekkora rizikót vállal a város a laktanya építéssel és ha a kincstár által felajánlott bérösszeg nem fedezné a befektetendő tőke amortizációját, a város a honvédelmi minisztertől kéri majd a ferdő díjak, illetve a bérösszeg megfelelő felemelését.

Nem tárgyalják az autobus-üzem mérlegét. Arad város törvényhatósági-bizottsága ma nem fejezte be közgyűlése tárgysorozatának elintézését. Holnap délután négy órakor folytatja a törvényhatóság tanácskozásait. Az autobus-üzem irreális mérlege körül várt vita elmarad. Az Aradi Közlönynek erről a kérdérről irt tudósításai alapján ma több törvényhatósági-bizottsági tag érdeklődött illetékes helyen a mérleg iránt, többen meg is jelentek az üzem irodájában és megtekintették a mérleget. Meggyőződtek arról, hogy a mérleg nem fedi a valóságot, mert nemcsak hogy nem tünteti fel a gépkopásra felveendő összeget, hanem olyan fizetésekről számol be, amelyek csak a könyvekben, de nem a valóságban történtek meg. Kitűnt például, hogy az üzem két év óta a várossal szemben fennálló tartozására nem fizetett a kamatokon kívül semmit. A deficitről így meggyőződve a tanács is, most már egyebet nem tehet, minthogy új mérleget készít és bevallja az igazat.

Tb. tisztviselők kinevezése. Urbán Iván báró főispán, Arad város mai közgyűlésén bejelentette, hogy törvényadta jogán kinevezte Gyulányi Rezső, máv. főfelügyelőt tiszteletbeli főmérnöké, Hecht Arnold dr. városi tisztí orvost tiszteletbeli főorvossá és Lukács István dr.-t tiszteletbeli fogalmazóvá.

Kántorválasztás. A város mai közgyűlésén a gáji katolikus kántori állásra Gábor Lászlót választották meg.

A férjgyilkos főhadnagyné — nem beszámítható.

(Az igazságügyi orvosi tanács döntése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, március 11.

A nagyváradai honvédhadapródiskolában az elmúlt év június havában véres családi dráma történt, amelynek áldozata Preisz Károly honvédfőhadnagy, a hadapródiskola volt tanára lett, másik áldozata pedig a borzalmas véget ért főhadnagy fiatal felesége, aki két revolverlövés-sel halálos sebet ejtett férjén. Tudvalevő, hogy az orvosszakértők beszámíthatónak találták Preisz Károlyné állapotát és az orvosszakértők véleménye ellen Fényes Ödön dr., a boldogtalan asszony védője felfolyamodással élt, illetőleg kérte az ügy iratainak az igazságügyi orvosi tanácshoz való felterjesztését. Ez megtörtént, sőt az igazságügyi orvosi tanács már döntött is. Az iratok visszaérkeztek az orvosi tanács véleményével együtt, amely szerint a hitvestáron elkövetett szándékos emberölés büntetével terhelt özvegy Preisz Károlyné tetteinek elkövetése alkalmával korlátolt beszámíthatósági képességgel bírt.

Az igazságügyi orvosi tanács véleményének az a következménye, hogy Preisz Károlyné ügyében esküdtzéki főtárgyalás lesz, a melyet a májusi ciklus második felében fognak megtartani.

A hadapródiskolai dráma — amint az emlékezetes — a múlt év június 14-én vasárnap éjjel féltizenkettőkor történt. Preisz Károly honvédfőhadnagyot felesége, született Szmodis Gizella heves jelenetek után két revolverlövés-sel lelőtte. Eddigi megállapítás szerint Preiszné öngyilkosságot szándékozott elkövetni, amit férje meg akart akadályozni és dulakodás, asztal körüli kergetőzés közben talán véletlenül sült el a revolver, amelynek egyik golyója a szerencsétlen főhadnagy gyomrába furódott és halálos sebet ejtett. Preisz Károly honvédfőhadnagy néhány órai szenvedés után az izraelita kórházban meghalt.

A főhadnagyné drámája izgalmas szenzációt keltett nemcsak Nagyváradon, de az országban is. Preisz Károlynét a királyi ügyészség indítványára letartóztatták, a vizsgálóbíró hitvestáron elkövetett szándékos emberölés büntette címén vizsgálati fogságba helyezte. A vizsgálati fogságot elrendelő végzés ellen az uriaszony védője felfolyamodással élt és a vádtanács másnap tényleg szabadlábra helyezte. A vizsgálat azonban tovább folyt az ügyben. A vizsgálóbíró egyre-másra hallgatta ki a tanukat, Preisz Károlynét pedig hónapokon át figyelték a törvényszéki orvosszakértők, hogy megállapítsák, vajon beszámítható állapotban követte-e el tettet.

Grósz Menyhért dr. és Fisch Áron dr. nagyváradai törvényszéki orvosok beható megfigyelés után megállapították, hogy Preiszné igenis beszámítható, de exaltált, aki tetteinek elkövetésekor, korlátoltan ugyan, de rendelkezett önálló akaratképességgel. A védő ekkor kérte az orvosszakértők véleményét az ügy összes irataival együtt az igazságügyi orvosi tanácshoz felterjeszteni. A törvényszék vádtanácsa helyt adott a védő kérelmének és így az ügy iratai januárban felkerültek Budapestre az igazságügyi orvosi tanácshoz.

Az orvosi tanács ezuttal nagyon gyorsan, sőt meglepően gyorsan döntött. Véleménye tegnap már le is érkezett a nagyváradai királyi ügyészséghez, ahol ujabban maga Baróthy Pál vezető királyi ügyész kezeli az ügyet. Az igazságügyi orvosi tanács véleménye úgy szól,

hogy Preisz Károlyné korlátolt beszámíthatósági képességgel bírt tette elkövetésekor.

Az igazságügyi orvosi tanács véleménye úgy az ügyészségen, mint a törvényszéken élénk beszéd tárgyát képezi, most már bizonyos, hogy az ügy esküdtzéki főtárgyalásra kerül.

Kinyomozták

az utcai udvarlót.

(Az urinő megtámadója.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 11.

Részletesen foglalkoztunk a múlt héten az a két utcai inzultussal, amelynek passzív szereplői aradi uriaszonyok voltak. Az egyiket — mint ismeretes — a Tabajdy Károly-utcában támadta meg egy magát bárónak nevező autós ismeretlen, a másikat pedig az Erzsébetköruton, a Salacz park előtt inzultálta egy prémes kabátú fiatalember. Az automobilos lovag ellen a megtámadott urinő nem tett feljelentést és minthogy az ügy nem hivatalból üldözendő bűneset, a rendőrség nem is indított nyomozást a támadó személyének kiderítésére. A másik esetben azonban történt feljelentés. Személyes szabadság megsértése címén az inzultált urinő férje feljelentést tett feleségének ismeretlen támadója ellen s a feljelentés következtében a rendőrség széleskörű nyomozást indított.

Greén Nándor főkapitány maga vette kezébe a nyomozás vezetését és az energikusan lefolytatott nyomozás sikerrel is járt. A detektívek ugyanis megtalálták azokat a diákokat, akik — mint ismeretes — a megtámadott urinő segélykiáltásaira odaszaladtak és üldözőbe vették a menekülő fiatalembert. Egy darabig szaladtak utána, de a korszóra érve elvesztették szem elől. A diákok a detektíveknek részletes leírást tudtak adni a fiatalember külsejéről, egyikük azt is elmondotta, hogy az illető az ő házuk környékén gyakran megfordul és már többször látta. A kapott adatok alapján csakhamar kinyomozták a detektívek, hogy az utcai támadó egyetemet végzett aradi uriember, akit ezután a főkapitány be is idézett maga elé. A kihallgatáson a főkapitány olyan terhelő bizonyítékokat tárt a diplomás ur elé, amelyek kétségtelenné tették, hogy az utcai afférnak ő volt a szereplője. A sarokba szorított ember be is vallotta, hogy ő volt az utcai támadó. Mentségéül azt adta elő, hogy az emlékezetes estén sokat ivott és teljesen beszámíthatatlan állapotban követte el tettet.

A főkapitány a nyomozás eredményét közölte az inzultált urinő férjével, aki ezután kijelentette, hogy a támadó ellen nem kívánja a további eljárást.

VIDÉK.

Márciusi ünnep. A máriaradnai magyar daláregyesület és polgári olvasókör ez évben is igyekszik megünnepelni a szabadság ünnepét. Március 14-én este a tűzoltóság közreműködésével lampionos körmenetet rendeznek. Március 15-én pedig a Bálizs-féle vendéglőben étlap szerinti étkezéssel, társasvacsora következik. Ez alkalommal a dalárda hazafias énekeket énekel. Buja Sándor jószágigazgatósági titkár ünnepi beszédet mond, Szabó Lajos pedig szaval.

Elmebetegek közé zárt ápolónő.

(Megtámadott engedelmisség. — Zimmermann Károly dr. igazgató nyilatkozata.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 11.

Az aradi kórházban tegnapelőtt szokatlan és izgalmas eset történt. A kórház egyik fiatal ápolónője megtámadta az engedelmisséget az orvosoknak és olyan izgatottan viselkedett, hogy hosszas dulakodás után a kórház elmebeteg osztályára vitték át és a tizennyolc éves fiatal leányt bezárták az elmebetegek közé. Az ápolónő még ma is az elmebeteg-osztály önkéntelen lakója és csak holnap szabadul ki kínos helyzetéből.

Az ápolónő különös esete nagy feltűnést keltett a kórház betegei között. A fiatal leány valósággal tombolt és őrjöngött, amikor a kórház udvarán keresztül orvosok és ápolók nagy ügygyel-bajjal átvitték az elmeosztályra és ott elhelyezték.

— Gyilkosok! Meggyilkolnak! — kiáltozta a szerencsétlen teremtés, majd mikor észrevette, hogy az elmebetegek osztálya felé viszik, még kétségbeesettebben jajveszékelt:

— Nem vagyok én bolond! Ne zárjanak be!

Az elmebeteg osztályon hidegvíz-kúra alá vetették az exaltált fiatal leányt, aki teljesen elhagyatott árva teremtés. A kórház igazgatósága ma arról értesítette Kovács Antal rendőrhadnagyot a tizennyolc esztendőes ápolónő hivatalos gyámját, hogy a leányt átveheti a kórházban.

A feltűnő esetről és annak előzményeiről Zimmermann Károly dr. a kórház igazgató-főorvosa ezeket mondta el az Aradi Közlöny munkatársának:

— A fiatal ápolónő ellen az a panasz volt, hogy nem látja el teendőit a betegek körül, előnyben részesíti a jobbmódonak tartott betegeket. Irodámba hívtam az ápolónőt, de megtámadta az engedelmisséget. Nekem operáción volt és mialatt a műtő-teremben dolgoztam Schmidt János dr. kórházi segédorvos felkereste a renitens ápolónőt és a lelkére beszélt, hogy jelentkezzen nálam, mielőtt nagyobb kellemetlenség éri. A leány, aki már napok óta különösen, nem normálisan viselkedett, válasz helyett félretaszította Schmidt drt, berohant egyik fürdőszobába és ott ordítózni, jajveszékélni kezdett, ledobta magát a földre. Amikor nekem jelentették, hogy az ápolónő őrjöng, lementem az operálóteremből, hogy megnézzem: mi a baj. A leány csakugyan különösen viselkedett és annyira zavarta a kórházi csend nyugalmát, annyira nem hajtott semmiféle csillapításra, hogy el kellett távolítanunk. Az egyik erős ápoló fel akarta nyalábolni a földről, miközben a leány rugott, karmolt, véresre marcangolta az ápolót és mélyen beleharapott a kezébe. Hogy a nagyobb bajnak elejét vegyük, én magam is segitettem az őrjöngőt megfékezni. Végre lefoglaltuk kezét-lábát és így kivittük a helyiségből. Ez bizony nem ment feltűnés nélkül, mert a leány torkaszakadtából kiáltozott végig a kórházudvaron. Az exaltált teremtést az elmebeteg osztály egyik cellájában helyeztettem el. Itt hidegvizes pokrócba csomagolták és állapota ma már annyira javult, hogy átadjuk gyámjának. Az esetről természetesen jegyzőkönyvet vettünk fel és az összes jelenvolt orvos urakra, ápolókra hivatkozással megteszem jelentésemet annál is inkább, mert az elbocsátott ápolónő azt panasolja, hogy őt megverték.

Affér az Országos Kaszinóval.

(A végtelen Vay-ügy. — Kilépnek-e a tisztek.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, március 11.

A Neue Freie Presse mai száma azt a föltűnést keltő hirt közli, hogy az ismeretes Vay-estett miatt az Országos Kaszinó háromszázötven katona-tagja kilépett a kaszinóból. Ugyanez a hír terjedt el ma délelőtt a parlamentben is.

A hír ilyen formában nem felel meg a valóságnak. A katonai vezetőség minden kérdés elől ridegen elzárkózik ugyan, de annyit jó forrásból megtudtunk, hogy a katonai illetékes tényezők csakugyan radikális tüntetésben állapodtak meg. Már ki is akarták adni a parancsot, hogy az Országos Kaszinó valamennyi katona-tagja kilépjen a kaszinóból. A döntés megvalósítására azonban nem került a sor, mert Tersztyánszky hadtestparancsnokot tegnap fölkereste Wekerle Sándor és nem mint a kaszinóelnöke, hanem mint a kaszinó egyik békés érzelmi tagja, rábirta a hadtestparancsnokot, hogy a radikális döntést egyelőre halassa el néhány nappal, hátha a haladék folyamán sikerül olyan megoldást találni, a mely a tulságosan kihegyezett ellentéteket közmegelegedésre kiegyenlíti. A hadtestparancsnok nem zárkózott el Wekerle meggyőző kérése elől és a döntés végrehajtását csakugyan elhalasztotta néhány nappal, míg a most alaktalanul főnforgó véleményekből és tervekből talán valami ötlet bontakozik ki.

A helyzet tehát az, hogy a katonaság már döntött, még pedig a teljes szakítás mellett, ezt a döntést azonban egy békés kiegyenlítő-dés reményében felfüggesztette.

Ha a katonaság megmaradna ama döntése mellett, hogy a tiszteket kilépteti a Kaszinóból, akkor ebből a döntésből a legképtelenebb abszurdumok következnenek. Az Országos Kaszinó tagjainak legalább nyolcvan százaléka vagy aktív katona, vagy tartalékos tiszt. Ha tehát a hadtestparancsnokság úgy rendelkezne, hogy a katonák lépjenek ki, akkor a hadtestparancsnokság föloszlatná az Országos Kaszinót, a melynek különben Vay Gábor gróf nem is tagja. Föloszlatná, mert az elenyésző husz százalék kivételével mindenki kilépne a Kaszinóból. A kilépettek erre vagy százszámra mondanának le tartalékos tisztirangjukról, a mit a hadtestparancsnokság aligha akar, — vagy pedig más címen újra együtt tartanák az Országos Kaszinót. De ebbe viszont a hadtestparancsnokság nem egyezhetnék bele, ha következetes akarna maradni. Másszóval a katonaság dezerválná Magyarországnak a gyülekezési és egyesülési szabadságra vonatkozó törvényeit. Magyarországon csak tisztit kaszinót lehetne alapítani.

Minderre, aligha kerül sor. A Kaszinó tiszt-tagjai maguk keresik a legjobban a békés kibontakozás lehetőségét. Wekerle Sándor ma újra meglátogatta a hadtestparancsnokot.

A katonatiszteknek a kaszinóból való kilépésére vonatkozólag egy estilap ma a következő hirt közli: Ebben a pillanatban katonai részről befejezett dolog, hogy elhagyják az Országos Kaszinót. A kilépés nem egyszerre, tüntetésszerűen, hanem előbb egyenként, majd később csoportonként történik. A kilépés nemcsak az Országos Kaszinóra vonatkozik, hanem egyéb társadalmi körökre, sőt sportegyletekre, mint például a Mac. és a Neptun is.

Ezzel a hirrel szemben a Bécsben megjelenő hivatalos Militarische Rundschau a következő kommunikét közli: Azokkal a hírekkel szemben, hogy a budapesti Országos Kaszinóból a katona tiszt tagok tömeges kilépése folyamatban van, a Militarische Rundschau értesülése szerint ez nem felel meg a tényeknek. Ez ügyben a tárgyalások tovább tartanak és mindkét részről lehetők tartják azok békés elintézését.

Ma estig az Országos Kaszinóban semmiféle kilépést nem jelentettek be. Ma este a kaszinó igazgatóságának tagjai tanácskozásra jöttek össze, de eddig nem történt semmi megállapodás.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: A szerkesztő ur, vigjáték. (C. bérlet.)

Péntek: A szerkesztő ur, vigjáték. (A bérlet.)

Szombat: Sárga lilium, vigjáték. Beregi Sándor dr. bucsufelleptével. (B. bérlet.)

Vasárnap: Este: Aranylakodalom, történelmi színmű; diszeloadás. (C. bérlet.)

* Szerkesztő ur. Tristán Bernard és Alfred Ahis új darabját a Szerkesztő urat a legjobb hír előzte meg, a mai bemutató után pedig megállapíthatjuk, hogy sokkal jobb volt a híre, mint amilyent megérdemelt. A legteljesebb unalom jegyében mult ki a Szerkesztő ur, akinek egyébként eredeti ötletéből — egy ember egyszerre két lapot szerkeszt és saját magával polemizál — a szerzők semmi különöset sem produkáltak. Hosszan, sokszor unalmasan nyujtják a dolgot, és banális, erőszakolt befejezéssel vetnek véget a három felvonásra nyujtott vigjátéknak. A szereplők megtettek mindent, hogy sikere legyen a bemutatónak, de hát az ő igyekezetük sem tudta derűsebb hangulatba vinni a gyér számu közönséget. Kár volt Delli, Várnai, Kiss Mariska, Komjáthy Mici, Herold, Nagyiván és Zempléni kvalitásos játékáért, a darab megbukott. H. G.

* Filharmonikus hangverseny. A ma esti utolsó filharmonikus hangverseny méltó keretet fog adni Rosenthal Mór zongoraművésznek. A zenekari számok közül különös érdekességgel bírnak a Parsifal Grál és harangjelenete, Smetana Elrablott menyasszony operanyitánya, Korngold Szerenádja Kell József dr. hegedűszólójával. A világhírű pianista, Liszt volt tanítványa pedig, ki a tegnapi esti próbán már a jelen volt néhány habitűt elragadta csodás játékával, Chopin E-moll koncertjét, az V. lengyel dalt és a Cis-moll valzert, Beethoven Appassionátáját s egyik saját szerzeményét fogja előadni. A művész kéri, hogy autogrammokért csak játékának teljes befejezése után, vagy a Fehér Keresztben a koncert után tartandó banketten keressék fel. Jegyek már csak a legolcsóbb helyekre kaphatók Scherhág-cégnél s esetleg még az esti pénztárnál.

* A színház közlései. Az aradi közönség, amely Beregi Sándorban egyik legkedvesebb színészét találta fel, őszinte fájdalommal, igaz szeretettel fog bucsút venni Beregitől, aki szombaton Biró Lajos „Sárga lilium”-ában lép fel utoljára mint színész s akinek pályaváltoztatása, végleges távozása határozott vesztesége nemcsak az aradi, de a magyar színészetnek is.

Nagy kabaré vasárnap délután. Az aradi színházi közönségben talán még ötlet nem keltett annyira általános tetszést, mint az, amikor Szendrey kabaré-estét rendezett a színházban. Jó egy-néhányszor volt már kabaré-este a színházban, de ez, mint az alábbiak mutatják, még mindig nagy érdeklődéssel találkozott. A közönség sürgető kérésének eleget teendő, az igazgatóság vasárnap délután megint nagy kabarét rendez; a

magánszámokon kívül színpadra kerül az „Anyós szerelme” meg a „Zsur a ligetben” is.

Március 15-én, vasárnap este diszeloadás lesz a színházban, amelynek sorára az „Aranylakodalom”, történelmi színmű kerül előadásra.

Perczel Sári Aradon. A budapesti Király-színház primadonnája, akinek nevéhez már annyi siker fűződik, Perczel Sári a jövő hét elején, három napon át vendégszerepel az aradi színházban. A bájos művésznő hétfőn, kedden és szerdán lép fel, három parádés szerepében: Éva, Cigányprimás, Tökéletes asszony fő női szerepeit játsza el. A vendégjátékokra jegyek vasárnap reggeltől válthatók.

* Psilander-estékre, amelyek március 20-án és 21-én, pénteken és szombaton lesznek, jegyek e hó 13-ától, péntektől kezdve válthatók a színház jobboldali pénztárnál.

* A világ ura. (Uj sláger az Apollóban). Ami csak nagyszabasu, új eseménye van a kinematográfianak, az mind gyors egymásutánban bemutatásra kerül az Apolló-színházban. Hetek óta egy napi szünetet sem tart az Apolló mozi színterének vetítésében. Az Athinai háromnapos óriási sikere után holnap, csütörtökön ismét két új sláger teszi érdekessé Apolló-színház műsorát. Az új műsor egy színterítés száma „A világ ura” című negyfelvonásos látványos dráma, amely az aranycsinálás titkait tárja elénk megrázó drámai miljöben. A másik eseménye az új műsornak „A konzul ur”, a Nordisk Films Compagnie legújabb szellemes vigjátéka. Aki vegigeivezte a Nordisk-filmgyár legutóbbi ötletes vigjátékát: Ő fensége inkognitóban, az kétszeres érdeklődéssel várhatja ennek az újabb brilliáns darabnak a bemutatóját.

* Robinne és Psilander az Urániában. A két legnagyobb mozistar, a mozi képei szerepeinek ma a műsoron. Robinne ma utoljára mutatja be azt a csodás ballettáncot, melylyel valósággal extázisba hozta a publikumot. Annyi báj, kellemes szépség van ebben a nőben, hogy produkciója egymagában is gyönyörködte, hozzá még igazan művésziileg értékes tudása, egy élvezetes est központjává avat minden műsort. A közönségnek alkalma lesz emellett még Alexandert, ezt a párisi melegvérű művészt is ragyogó szerepben láthatni. Ezen felül Psilander egy vigjáték keretében egy igen kedves nagyuri alúrókkal telt szerepben lép fel. A minden tekintetben elsőrangú nagyszerű műsor ma megy utoljára.

* Sárga lilium. Biró Lajos hírneves színműve Patné felvételében az Uránia legközelebbi ujdonsága.

* Gyermekelőadás az Apollóban. Ma, csütörtökön délután fél három órakor mérsékelt helyárak mellett gyermekelőadást tart az Apolló-színház. Az e heti gyermekműsor a legjobb és legkacagtatóbb bohózatokból van összeállítva s a legkitűnőbb gyermekszereplők is játszanak.

* A híres „Szűts” szakácskönyv Kerpelnél.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Képző és Iparművészet. Társulat március hó 24-én kedden délután 5 órakor a városháza első emeleti tanácsstermben közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata a következő: Elnöki megnyitó. A mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. Igazgató, titkár, segédtitkár, műtáros, és pénztáros választása. Titkári jelentés. Pénztáros jelentése. Választmányi tagok választása. Indítványok. Műtárgyak kiosztása.

(*) Az aradi turista egyesület június hó 27-től—július 7-ig rendezti kelet legszebb pontjára Konstantinápolyba legszebb társaskirándulását (Bukarest, Constanza, Fekete-tenger, Bosphorus, Konstantinápoly, Skutari, Haidar Pasa, Kadi-Kein (Ázsia) Márvány tenger, Prinkipó-szigetek). Részvételi-díj személyenként 250 korona. Jelentkezni lehet 1914. június hó 5-éig az aradi turista egyesület igazgatóságánál (kulturpalota) minden nap d. u. 6—7 óráig szóval, vagy írásban, továbbá Steinitzer Dezső e. gazdánál (Kiss Ernő-utca 4. sz.) Uti tervet és a kirándulást illető minden kérdésben itt részletes felvilágosítást készséggel adnak. A részvételi díjban minden költség fedezetet talál.

Szerb tisztok

Péter király ellen.

(A katonai liga összeesküvése. — Sándor herceget ültetik trónra.)

Távirati tudósítás.

Belgrád, március 11.

Titokban, de annál nagyobb energiával és egész Szerbiára kiterjedő szervezettel véghezvitt munkával immár csak a kedvező alkalmat várja Szerbia félelmetes s hatalmas pártja: a katonai liga párt, hogy egészen magához ragadja a hatalmat Szerbiában. Európa el lehet rá készülve, hogy

meg fog ismétlődni — ezuttal vér nélkül — az a nevezetes eset, a mely máról-holnapra végleg elintézte Obrenovics-dinasztia sorsát.

A szerb katonai liga, vagy a mint a népies elnevezés mondja, a Fekete Kéz, tulajdonképpen Sándor király és Draga királyné meggyilkolása óta áll fenn, de nyiltabban s határozottabb céllal csak a második Balkán-háború óta lépett föl. Afféle utánzata volt a híres Manzini-féle Liga patriotának, jelszava pedig a valamennyi szerb testvérek egyesítése volt. A liga lapja, a belgrádi Pijemant, világosan elárulta, hogy a liga Szerbiát tekinti a szerb testvérek — Piemontjának! Ez a liga szervezte a hírhedt bandákat Macedóniában és Ó-Szerbiában és ez a liga izgatott titokban a horvátok, a dalmátok és a boszniai szerbek között. A katonai liga köré csoportosulnak mindazok az elemek, a melyek aktiv nagy-szerb politikát üznek.

Hogy mekkora hatalomra tett szert idővel a katonai liga, eléggé bizonyítja a volt trónörökösnek, Györgynek a szerepe, aki amikor nem akart vakon engedelmessé válni a ligának, félretették. Népszerűségét Sándor herceg vette át, aki teljesen a liga hatalmába került.

A második Balkán-háború után a liga elérkezettnek látta az időt a gyors és energikus cselekvésre. A Fekete Kéz, amely Pétert Szerbia trónjára ültette s az oroszbarát-politika érdekében egész hatalmi súlyát mérlegre tette, a második háború után egészen megváltoztatta taktikáját: egészen ellene fordult a királynak és a kormánynak, mert arra a meggyőződésre jutott, hogy Oroszország — a melyre a mostani szerb uralom támaszkodik — sehogy sem nézi jó szemmel Nagy-Szerbia kialakulását, amely nem lehet oly föltétlen vak és megbízható eszköz a kezében, mint régen.

Néhány hónappal ezelőtt

a liga lapjai harcot hirdettek az oroszbarát politika ellen,

s mindent elkövettek, hogy a kormányt oroszbarát politikájának megváltoztatására bírják. De ez a terv nem sikerült. A kormány erre azzal felelt, hogy elnyomta a liga egyik legfontosabb vidéki organumát, az Uszkübben megjelenő Vardar-t. Ennek lett folytatása az a parlamenti botrány, amely nemrég játszódott le a szkupstinában épen a Vardar-ügyből kifolyólag Protics belügyminiszter és a Pijemont szerkesztője, Bozsovics között. A harc a két párt között annyira kiélesedett, hogy a liga hívei immár nyiltan hirdetik, hogy

Pétert rá kell kényszeríteni a lemondásra és Sándort kell Szerbia trónjára ültetni.

Egymásután tartja a liga titkos konferenciát, a melyen a liga-párti képviselők is megjelentek s a követendő eljárásról folyik he-

ves vita. Nagy előnye a ligának, hogy az újonnan szerzett területeken kitűnően megtudta szervezni pártját s már elérte azt, hogy az itt élő lakosságot passzív rezisztenciára bírta a kormány hatóságaival szemben. A legutóbbi hadügyminiszteri válság is a katonai liga műve volt s vele együtt az egész kabinetet megakartá buktatni, de ez a terv sem sikerült.

Ma — ez nyilt jelszava a ligának — még politikai és parlamenti eszközzel harcolnak; ha azonban ennek a harcnak rövid idő alatt nem lesz meg a kívánt eredménye, akkor — s ez nem titok Szerbiában — nyilt harc indult meg a király ellen. Ha győz a liga — ami kétségtelennek látszik — Péter király bukik.

Arad város az üzletvezetőségért.

(Felirat a kereskedelmi miniszterhez.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 11.

Mielőtt Arad város törvényhatósága ma megkezdette volna tanácskozását, Mülek Lajos dr. napirend előtt két igen figyelemreméltó felszólalásban érdekes kérdésekkel foglalkozott és tett előterjesztést. Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában tette szövé, hogy az államvasutak igazgatósága az üzletvezetőség decentralizációjával megcsontítja ismét azt a sinhalózatot, melynek igazgatása az aradi üzletvezetőség alá tartozik és ez azzal jár, hogy az itt lakó tisztviselők egy tekintélyes részét ismét elhelyezik Aradról. Erre a város életét minden vonatkozásban hátrányosan befolyásoló tényre mutatott rá Mülek dr. felszólalásában és arra kérte a főispánt, valamint a polgármestert: hassanak oda, hogy a decentralizáció oly módon oldassék meg, hogy a nagyváradi üzletvezetőséghez a debreceni és kolozsvári üzletvezetőség területéből csatoljanak megfelelő részeket és ne az aradi üzletvezetőség területét csontítsák meg. Ez körülbelül háromszáz polgár távozását jelenti a városból és a törvényhatóságnak mindent el kell követni, hogy ez a kérdés a városra minél előnyösebb megoldást nyerjen.

Felszólalása második részében kijelentette Mülek dr., hogy rendkívüli örömmel tölti el, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai nagy szeretettel és érdeklődéssel a mai napon is megtöltik a közgyűlési termet, de szükséges az is, hogy a városatyák alapos munkát végezhesenek. A mai közgyűlés előtt megtörtént, hogy az utolsó két-három nap alatt rendkívüli sok bizottsági ülés volt összezsúfolva, amelyeken igen sok szabályrendeletet és más kérdést tárgyaltak le, míg a hónap másik három hetében nem foglalkoznak közügyekkel. Ez az alaposság rovására megy és azt kéri, hogy ilyen esetben, ha például sok szabályrendelet van, inkább tartsanak rendkívüli közgyűlést.

A törvényhatósági bizottság helyesléssel kísérte Mülek Lajos dr. felszólalását és különösen Urbán Iván báró főispán a maga részéről is kijelentette, hogy mindkét kérdésnek a felvetése nagyon helyénvaló volt. Az elsőre nézve, ha a polgármester előterjesztést tesz, hogy az aradi üzletvezetőség épségben tartassék, ő azt személyesen viszi el a magyar államvasutak elnökgazgatójához és a kereskedelmi miniszterhez és reméli, hogy a kérdést előnyösen tudja megoldani. Kijelentette továbbá, hogy Mülek dr.-nak a szabályrendeletekre vonatkozó előterjesztését meg fogja szivlelni. A közgyűlés ezután el is határozta, hogy sürgősen felír az üzletvezetőség ügyében a kereskedelmi miniszterhez.

Kóhalmy báró főispán és a szép berlini nő.

(Mi lesz egy aradi hírből Prágában?)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 11.

Ugyanabba a rovatba, ahol a külföldi újságok azt szokták írni, hogy a magyar pusztán a „tzigányok a lóhátról leléptek idegenek holttesteit a fogaik közé kapva tsárdást táncolva, tsarkantjus csizmáikkal tapossák ki az áldozatok belét” ugyanabbe a rovatba tartozik a Prager Tageblattnak az a cikke, amely „Der Obergespann als stürmischer Liebhaber” (A főispán mint szenvedélyes szerelmes) címmel és „Das Abenteuer einer Berliner in Ungarn” (Egy berlini hölgy kalandja Magyarországon) alcímmel Rumpf Brunónának, a Viktória biztosítóintézet aradi alkalmazottja nevének ismeretes utcai megtámadtatását írja meg. A fekete autót titkát Aradon még homály borítja, de a prágai lap már tud rendkívül érdekes részleteket.

Azt írja többek közt, hogy az urinó kétségbeesetten küzdött a támadójával, de az esti órában egy lélek sem járt már az utcán és még el is rabolta volna őt a szenvedélyes szerelmes, ha véletlenül egy huszártiszt arra nem jár és a hölgyet kétségbeesett helyzetéből ki nem menti. (Huszártiszt nélkül el sem tud képzelnünk az osztrák lap ilyen romantikus eseményt. A receptben elő is van írva egy zsinóros atillában, sarkantjus csizmában lépdelő alak. Még jó, hogy huszártiszt és nem „tzigányprimás.”)

Azonban még nincs vége.

— Rumpf ur — írja a kedves újság — a rendőrségen feljelentést tett, de azt hiszik a városban, hogy a tettes soha sem kerül kézre, mert sokan, akik ismerik a fekete autót és az eseményt, azt is tudják, hogy a forró vérű automobilista nem volt más, mint maga Kóhalmy báró, Aradvármegye főispánja, aki már egy idő óta nem is titkolta, hogy rendkívül tetszik neki a szép berlini hölgy. (Itt a recept második alakja. A báró, a főispán báró, aki a villogó fokost és a karikást mindig magánál hordja. A fokost a kalapja mellé tűzve, a karikást a derekára kötve. A kezében a pányva és ha végigmegy a főútcán rozmaringos kalapjában és utjába akad egy szép berlini nő, kiereszti a pányvát annak hattyu nyaka köré és direkt berántja a vármegyeház kapujába, ahol a kifent bajuszu huszár, a Jánosch már les az áldozatra, derékon kapja és leviszi a megyeház pincéjébe. Legalább egy tucat külföldi nő lelte már szomorú halálát a pincében, mert nem akarta kielégíteni Kóhalmy báró vágyait. Teremtette, hogy a fene egye meg. Ejnye be jó náció ez a gulásch, amely kanász húst pubit a nyereg alatt villogó bádog, hogy is hujjában.)

— Ha tényleg ő volt a tettes — így szomorodik a prágai sajtókaró — akkor Rumpf ur nem remélheti, hogy a felesége támadója valaha is a törvény kezére kerül és legjobban teszi, ha szép nejét a legközelebbi vonattal visszatranszferálja Berlinbe.

Aki ezt a cikket a Prager Tageblattból kivágta és beküldötte, ezt írta a margóra:

Den Zeitungscribler wäre gut ein paar Wochen ins Loch stecken zu lassen. (Nem lenne kár az újságkriblert néhány hétre a dutyiba dugni.)

Nagy kár lenne ezért a szegény fiúért és különösen a prágaiakért. Néhány hét alatt a dutyiban még regényt írna Kóhalmy báróról és a szép berlini nőről. Hol van annyi tébolyda, amely a regény íróját és olvasóit befogadhatná?

HIREK.

Az albán kormányalakítás.

— Turkán basa tanácskozásai. —

Távirati tudósítás.

Bécs, március 11.

Turkán basa albán miniszterelnök tegnap este nyolc órakor a déli vasutal elutazott Triesztbe. Turkán basa tegnap Berchtold gróf külügyminiszternél volt villásreggelin és három óra hosszat időzött nála. Azután Avarna herceg olasz nagykövethoz ment és hosszabb ideig tanácskozott vele. Többször tanácskozott azonkívül Mavrokordató román követtel, aki tegnap rögtön megérkezése után fölkereste. Tizenegy órától egy óráig a török nagykövetségben volt Turkán basa és két óra hosszat tanácskozott Husszein Hilmi basa nagykövettel. Késő délután leadta névjegyet az orosz, a francia és a német nagykövethöz.

Turkán basa ma délután három órakor utazott el Triesztből és szombaton délután három órakor érkezik meg Durazzóba.

Pétervárról jelentik: Az idevaló diplomáciai körökben Turkán basa megbízatását Oroszországnak tett engedményként fogják föl és megállapítják, hogy Turkán basára Szaszonov orosz külügyminiszter hívta föl Wied herceg figyelmét pétervári látogatása alkalmával.

Valonából jelentik: A legutóbbi hónapokban történt események Korica és Argirokasztró dél-albán kerületekben igen bonyodalmas állapotokat teremtettek. Ez állapotok rendbehozására Vilmos fejedelem Thomson hollandi őrnagyot a két kerületbe, melyekből a görög csapatok most vonulnak ki, rendkívüli megnatalmazottá nevezte ki és neki messzemenő fölhatalmazásokat adott a rend föntartására, a különböző közigazgatási ágak szervezése céljából teendő intézkedésekre. Thomson tegnap több hollandi tiszttel Szanti-Quarantába ment és onnan megy tovább az említett két dél-albániai kerületbe. A nemzetközi ellenőrző bizottság tegnap ide visszaérkezett.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Változékony, szeles és hűvös idő várható, sok helyütt csapadékkal. — Sörgönyprognózis: Változékony, szeles, hűvös, sok helyütt csapadék.

— Vilmos császár Szögyén nagykövethöz. Berlinből jelentik: Szögyén-Marich László nagykövet és neje Vilmos császár tiszteletére dinert adtak, melyen a birodalmi kancellár, Moltke vezérkari főnök és több miniszter vett részt.

— Hazai miniszter Bécsben. Bécsből jelentik: Hazai Samu báró honvédelmi miniszter Abbaziából a déli vasut gyorsvonatán Bécsbe érkezett és a Bankgassei Magyar Házban szállt meg. A miniszter délelőtt tizenegy órakor megjelent a hadügyminisztériumban és látogatást tett Krobotin hadügyminiszternél, akivel hosszabb ideig tanácskozott.

— Fejérváry betegsége. Bécsből jelentik: Egy könyvatos értesítése szerint Fejérváry Géza báró darabont testőrkapitány állapota aggodalomra egyáltalában nem ad okot. Fejérváry báró a mai napot már ágyon kívül töltötte. A király ismételten érdeklődött állapota iránt.

— Bosnyák számvevőszék. Budapestről jelentik: A hivatalos lap legközelebbi száma közölni fogja a bosznia-hercegovinai tartományi számvevő kamara felállításáról és hatásköréről szóló szabályzatot, melyet a király már jóváhagyott. A kamara székhelye Szerajevóban lesz és ugyanolyan feladata lesz, mint a magyar számvevőszéknek, a közös pénzügyminiszternek lesz alárendelve és a bosnyák kormánytól függetlenül fog működni.

— Kiöntött a Tisza. Máramarosszigetről jelentik: A Tisza ma délután áradni kezdett és a viz csakhamar átlépte a védgátakat. A nyári árviz által elsodort vashid helyébe állított erős fahidat az ár Szlatina irányába elvitte és így e fontos ponton ismét lehetetlen az átkelés. Szlatina és Máramarossziget között a forgalom megszűnt és így a város holnap reggelre tej és hus nélkül marad. Három ház az árviz folytán összeomlott.

— Francia miniszterelnök Ferenc József-ről. Berlinből jelentik: A Berliner Tageblatt párisi levelezője Doumergue miniszterelnöknek tegnapi beszédéről szóló tudósításában közöl egy olyan passzust, amely a többi tudósításokban nem fordul elő. A Tageblatt szerint Doumergue, mikor arról beszélt, hogy a balkáni válság folyamán sikerült Európa békéjét megőrizni, bizonyos nyomatékkal, a mely mindenkinek föltűnt, mondotta:

— A válság békés lefolyását különösen Ferenc József király nagy bölcsességének köszönhetjük.

— Félmilliót loptak a szerb katonák. Belgrádból jelentik: A háboru alkalmával sok szerb katona nagy vagyont szerzett. Nem egy katonánál gyönyörű női ékszert találtak, de hogy százazrek is kerüljenek a harcok birtokába, arra nem gondolt senki. Most azonban kitűnik, hogy az Ottomán Bank pénzéből közel félmillió hiányzik. A mikor ugyanis a szerbek Monasztirt elfoglalták, az Ottomán Bankban hatszáznyolcvanezer dinárt találtak, a melyet mint hadizsákmányt vettek át a szerb katonai hatóságok. Tegnap az angol és a francia követ a szerb kormánynak jegyzéket adott át, a melyben követeli, hogy adják vissza a banknak az elkobzott pénzt, mert az a bank tulajdona. A szerb kormány azt állítja, hogy a pénz a török államé volt és nem a banké, tehát jogos hadizsákmány. A dologban most vizsgálat fog megindulni. Kitűnik, hogy a szerb hatóságoknál deponált összeg nem hatszáznyolcvanezer, hanem csak kétszázhuszonnégyezer dinár. Hová tűnt el a hiányzó körülbelül négyszázötvenezer dinár, nem tudják. Vizsgálni fogják azt is, hogy ki lophatta el ezt a hiányzó összeget?

— Vizsgálat a makói városházán. A csanádmezei közigazgatási bizottság mai ülésén Hervay István alispán bejelentette, hogy Makó városnál tartott hivatalvizsgálata alkalmával több szabálytalanságot talált. Így több esetben visszaadták az óvadékokat a betegek használatára. A város alapítványai sincsenek meg teljes összegükben, mert a város gyakran vett föl kölcsönöket az alapítványokból, anélkül, hogy ezt jelezte volna a leltárban. A városi orvosoknak nincs hivatali helyiségük, nincs járványkórház és fertőtlenítő intézet és ezért pusztultak el oly nagy számban a gyermekek a legutóbbi kanyarjárvány alkalmával. A szegényház berendezése usztátalan, az élelmezés körül is visszaélések történtek. A bizottság utasította az alispánt, hogy a legszigorubb eljárást indítsa meg a talált szabálytalanságok miatt.

— Gyilkos bányász. Déváról jelentik: Vulkán bányafaluban Márk János bányász, aki együtt lakott a kedvesével, mikor tegnap este a munkából hazatért, lakása előtt találta munkatársát, Muresán Lászlót. Felelősségre vonta, hogy miért ólálkodik kedvese ajtója előtt. Muresán még szóra sem nyithatta az ajkát, amikor Márk már kirántotta csizmája szarából kését és teljes erejével Muresán oldalába dőfte. Muresán eszméletlenül összeesett és másnap meghalt. A gyilkos bányászt letartóztatták és a dévai ügyészség fogházába vitték.

— Mi történt a kétegyházi vasuti állomáson? (Levél a szerkesztőséghez.) A kétegyházi esetet kiszínező és az alispáni hivatalból kiszivárgott borzadalmas hírekkel elefanttá növesztett hírlapi közlemények elég következetesen a sárga földig rantottak le. Most a beállított rövid szünetet arra használtam fel, hogy az előzményekről a közönséget tájékoztassam. Én mult évi október 28 ikán feleségem elé mentem, hogy neki az aradi vasutról való leszállítás alkalmával segítségére legyek. Ezen celomat elérendő Kétegyháza perron jegyért mentem, de ahelyett az egyik tisztviselő részéről nyersen és durván leadott oly választ kaptam, hogy avval is ott a helyem, hol az utazóközönség el van rekeszelve. Az esetet elpanaszoltam az állomási főnöknek, ki azonban jögmától és az elégtételtől feltűnően badar kifogásokkal elűtött. Ezen incidenst beirtam a panaszkönyvbekérve alázatosan, ismerje el az üzletvezetőség, hogy nekem is jogom van feleségemmel menni — perronjeggyel, ha Almásy gróf cselekedjének szabad gazdajuk, annak vendégei és hozzájártozói elébe jutni perronjegy — nélkül. De ezen követelésemet az üzletvezetőség túlzottan találta és senogysem akarta acceptálni „egyenjóságomat”, hanem az általam kért bizonyítási eljárás mellőzésével hozott határozatában feldieserte az állomási főnök kritikán alóli viselkedését. Én persze még mindig más fellegásban vagyok és azért megbízom ügyvédeimet, hogy személyes szabadságnak jogtalan korlátozása és a vasuti személyzetnek hivatalos hatalommal történt visszaélése miatt a bűnvádi feljelentést tegye meg. A bíróság fog tehát dönten a felett, hogy a vasutnál lehet e nekem annyi jogra igényt tartani, mint a — cseledeknek? Bizom nagyon abban, hogy a bíróság nem helyezkedik a goud licet. Jovi nom licet bovi latin közmondás állaspontjára. Eleken, 1914. évi március 10. Tisztelettel. Mladisz Miklós főszolgabíró.

— Ujházy Ede nőül. Budapestről jelentik: Ujházy Edének, a Nemzeti Színház nyugalmazott művészenek ma a VII. kerületi anyakönyvvezető előtt kellett volna szerepelnie. Ma lett volna Ujházy Ede esküvője tanítványával, Novák Margittal, aki a mester miatt vált el férjétől, Cseréy Dezső nagyváradi bankhivatalnoktól. Minden rendben lett volna az esküvőhöz: a vőlegény megkapta a polgármestertől a dispencziót, Novák Margit megkapta az igazságügyminisztertől a szükséges fölmentvényt — mert a válás óta nem telt el tíz hónap — itjabb Hets Ödön dr. Ujházy régi jó barátja megtett minden szükséges lépést, tegnap Cottely dr. közjegyzőnél aláírták az okiratot, amely szerint a házasságnak semmi akadályja sincs, de mára mégis egy akadály állta útját a boldog jegyespárnak. A debreceni református egyházközsgétől még nem érkezett meg Ujházy keresztlevele. A keresztlevél, amelyből kitűnik, hogy Ujházy Ede 1842. év január 28-án született. Valami késlekedés történt, valami érthetetlen dolog, de az egyházközsgnél táviratilag megsürgették a keresztlevelet és így holnapra minden valószínűség szerint megérkezik az irás. Ha ez megtörténik, holnap délután meg lesz az esküvő, amelyet a Mester és hűséges tanítványa már alig várnak. Az esküvő egyik tanuja Heta Ödön dr. lesz, a másik tanuban még nem állapodtak meg.

— Öngyilkosság a gáji rendőri fogházban. A gáji rendőrség fogdájában ma reggel holtan találták Pécskán György mácsai születésű huszonnyolc éves munkást, akit a rendőrség bundalopás gyanuja miatt tartóztatott le. Pécskán az éjszaka folyamán nadrágszíjával felakasztotta magát a fogda ablakvasára, s mire az öngyilkosságot észrevették, már halott volt.

— Eltűnt okmányok. Prágából jelentik: A tartományi levéltár revíziója alkalmával kitűnt, hogy számos fontos okmány hiányzik. Egyelőre nem lehetett megállapítani, hogy a hiányzó aktákat ellopták-e, vagy elkallódtak, de annyi bizonyos, hogy a Swiha ügyel összefüggésben állanak az eltűnt okmányok.

— **Éhségstrájkjal fenyeget a képromboló szüffrazsett.** Londonból jelentik: Richardson Mária, egy harminc éves nő tegnap délelőtt a Nemzeti Képtárban Velasquez Nyugvó Vénusz nevű képét — mint ismeretes — fejlesztésapásokkal magrongálta. A merénylő, mielőtt a szüffrazsett-mozgalomnak szentelte magát, tanítónő volt. Tette után azonnal letartóztatták és a rendőrbíró elé vitték, aki azonban a büntetőbíróhoz utasította. A rendőrbíró előtt Richardson Mária a következőket mondotta:

— Kész komédia az én ügyemben tárgyalni, amibe a bírának nem is kellene belefognok. Egy év óta ma állok tízedszer a bíróság előtt. Mindig ugyanaz a komédia játszódik le és az íteletet nem lehet végrehajtani, mert éhségstrájkba fogok. A kormány pedig fél, hogy a kényszer-táplálás kinzásaival megöl. Kénytelenek újra szabadon bocsátani és a kormány fél újra letartóztatni, míg a többi szüffrazsettet egymásután tartóztatják le. Én nem félek a haláltól, de Mc. Kenna miniszter fél megölni és így kettőnk közül ő a gyávább. Megölnék vagy szabadon bocsátanak, mind a két esetben én győztem.

A Nemzeti Képtár további intézkedésig bezárták.

— **Köztársasági gyűlés feloszlata:** nem fegyelmi vétség. Makóról jelentik: A köztársasági párt makói gyűlésének erélyes feloszlata miatt, mint ismeretes, a város képviselőtestülete Rakosi Gyula rendőrkapitány ellen fegyelmi vizsgálatot rendelt el. Az alispán felmentette a rendőrkapitányt, kinek ügyét ma tárgyalta Csánádmege közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya. A fegyelmi választmány az alispán felmentő ítéletét helybenhagyta. Ugyanazok ma tárgyalta a választmány Bakacsey László utbiztos ügyét, ki hamis aláírású nyugtákat készített és a pénzeket hosszabb ideig magánál tartotta. A fegyelmi választmány hivatalosztásra ítélte az utbiztos.

— **A szerelmes baka merénylete.** Maramaroszigetről jelentik: Gyilkos szerelmi dráma történt az éjjel. Papp Demeter közös hadseregbeli katona megleste Mednik Annát, mikor az éjjel barátjától haza felé tartott, behurcolta egy keribe és ott szolgálati fegyveréből rálőtt. Szerelmes volt a tizenkilenc éves leányba, akinek a szülei azonban kitiltották. Mikor a leány összeesett, a katona magát lőtte agyon. Mednik Annát hajnalban találták meg, s kórházba vitték, aligha marad életben. A legény levélben bocsánatot kér tettéért és azt a kívánságát fejezte ki, hogy a leánynyal egy koporsóba temessék el.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az izraelita patronage egyesület javára a következő adományok folytak be. Aufrecht Miksáné 20 koronát, Winternitz Jenő 10 koronát, Dr. Meszlényi Emilné 5 koronát és Reusz Sándor és neje, néhai Klein Gerson ravatalára szánt koszoru megváltása fejében 20 koronát adományozott. Ezen nemesszívű adományokért ez uton mondunk benső köszönetet. Az elnökség.

— **Ijesztő eredményt produkáltak a borozló helyőrségben** eddig megvizsgált ujoncokon és állatasköteleseken szerzett tapasztalatok. 300 katonából csak 184-nek van egészséges foga. Az elromlott fogak száma 26.394, ami megdöbbentően nagy szám. Csakis az ártalmatlan és jó fogtisztítószerekkel való fogápolás hátríthatja el a fog megbetegedését és az ezzel együtt föllépő gyomorbetegségeket. Kitűnő fogtisztítószerek bizonyult a mindegyik ismert Sarg-féle Kalodont, amely nagyszerűen be van vezetve mindenütt és évről-évre szélesebb körben terjed.

— **Öngyilkosság a szekunda miatt.** Szegedről jelentik: Kerek György felsőkereskedelmi iskolai tanuló ma órák közben rosszul felelt egy tantárgyból. A fiu szünet közben az iskola egyik félreeső helyén mellbelötte magát és most haldoklik.

— **A kávéházi felirónd öngyilkossági kísérlete.** Az aradi rendőrséget ma reggel arról értesítették, hogy Rosenát Teréz, az Otthon kávéház kaszírője Hunyady-utca 6. számú házában lévő lakásán maróluget ivott. Vidéki Gusztáv ügyeletes rendőrtiszt és Hecht Arnold dr. hatósági orvos mentek ki az öngyilkos lakására. Az orvos megállapította, hogy a leány súlyosabb belső sérüléseket szenvedett és be-szállította a kórházba. A szoba asztalán két levelet találtak, az egyik a kaszírő hugának, a másik nagybátyjának szolt, és ezekben a leány megírja, hogy megunta „a nyomoruságos életet.”

— **Deutsch Sándor okl. táncitanító folyó** évi március 16-án (hétfőn) kezdi meg tavaszi tánckursusát az ipartestület dísztermében, melyre beiratkozásokat már elfogad a tánciskola helyiségében esténként, valamint Csernovits Péter-utcai lakásán. Eredményesen tanítja a legmodernebb táncokat. Külön tangó-órák ugy a tánciskolában, mint háznál. Telefon szám 125. Szives pártfogást kér tisztelettel Deutsch Sándor okl. táncitanító. 1518

— **Üveg-, porcellán és lámpa, elsörendü** china-ezüst és használati cikkeket rendkívüli olcsón árusítok. Modern képkeretezéseket és üvegezést legjutányosabban készítek. Szives látogatást kér Fischer Mór Andrassy-tér 25. (Neuman-palota.) Egy szép üzletberendezés harmadárban eladó. Képes árjegyzéket készséggel díjmentesen szolgálok. Telefon 568. 1273

— **Ha rosszul érzi magát, igyék egy** üveg eredeti Kárpáti-féle epehajtót, mely a legkitűnőbb fájdalomküll gyomortisztító háziszser. Ize édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K. 480. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszerárban Arad, Boros Beal-tér. 14

— **Footballok, footballcipők, tenniszverők,** nagyválasztékban és legolcsóbban Hegedüs Gyula cégnél Arad, Andrassy-tér 16. Telefon 506. 1321

— **Gyermekkosci gyári raktár Fischer-féle** Nagyáruházban Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt. Fischernél legfinomabb, legmodernebb és legegységesebb gyermekkosci 20%-al olcsóbbak lettek.

— **Tyukszemvágó, masszírozó és masszírozó** nő, hidegvizgyógykezelők ajánlkoznak házhoz menésre reggel 6-tól este 10 óráig. Moni Eerenc Weitzer János-utca 13. Telefon 984. 838

TARKASÁGOK.

(A friss sütemény.) A Kossuth-park kavicsos utjain déli napsütés idején már élénk az élet: a téli szobafogságból kiszabadult apróságok futkároznak a fűvön, az utakon, harcolnak a két árván busuló fehér pad birtokáért. Megjelentek természetesen az ifjuság barátai is: a cukros, a narancsos, a pereces bácsik — ezek között egy öreg-öreg ember, aki majdnem vele egyidősnek látszó süteményeket árulgatott.

— Anyuskám, — nyugösködött egy kis hat éves fiu — vegyél nekem süteményt ettől a bácsitól.

— Minek kis fiam, nem jó az, látod hogy öreg, nem friss!

Az apró megfigyelő azonban rámutatott az újjával az öreg kosár szélén kiosngó papírra, egy szétfoszlott papírszak részére és diadalmasan kiáltott:

— Hogyan mondhatod, hogy nem friss! Nézd anyus, hiszen oda van nyomtatva: hogy — may ...

(Az egyedüllét.) Egy aradi uricsaládnak hat vagy még több szobás lakásában két gyerek veri föl a házicsendét: a hat éves kis Lajoska és négy esztendőös testvére, akit egészen röviden Babusnak neveznek. Az apróságok külön hálószobában alszanak két hófehér ágyaokában. Nehány nap előtt Lajoskát magával vitte a nagymama fatura. Az elutazás előtt a testvérek barátságosan hajbakaptak és a kis Babus anyjára megharagudott, hogy még puszt sem adott bucsuzó bátyjának. Három

napig volt falun a fiúcska és a hazaérkezése délutánján a négy éves kis hölgy boldogan jelentette ki:

— Örülök, hogy Lajcsi megint itthon lesz!

— Ugyan — nevetett a mama — hát már megbékültél? nem haragszol többé Lajosra?

A kicsike elbiggyesztette a száját:

— Aludnál egyszer te három napig egyedül — tudom, te is megbékülnél!

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A vitás elzalogosított hordók. Megirtuk, hogy a Grill-féle világosi csödhöz tartozó nyolcezer korona értékű hordók elárverezése körül Török Árpád dr. világosi közjegyző és Hotorán Jakab dr. világosi ügyvéd, a Grill-cső tömeggondnoka között nézeteltérés támadt. A csödtömeggondnok megakadályozta a hordók elárverezését és a közjegyző emiatt hatóság elleni erőszak címén feljelentést tett Hotorán dr. ellen. Az árverést ugyanis Dános Gyula aradi lakos kérte Grillel szemben régebben fennálló tartozása kielégítésére és miután azt igazolta, hogy a világosi községháza pincéjében és Bohus László báró magtára alatti pincében elhelyezett 250 hektoliter bort és 453 darab hordót neki Grill József közjegyzővel kötötte, Török Árpád dr. közjegyző bírói végzés nélkül, csupán a közjegyzői törvény 97. szakaszára hivatkozva árverést akart tartani, amit a tömeggondnok megakadályozott. Hotorán Jakab dr. ma az aradi királyi törvényszékhez intézett beadványában azt kéri, hogy a csödbíróság rendelje el az árverést a nyolcezer koronát érő ingóságokra természetesen úgy, hogy a befolyó összeg a tömeget illesse és a hitelezők között egyenlően oszoljon meg.

§ Testi sértéssel súlyosított számla. Róth Izidor aradi ruhakereskedő néhány hónappal ezelőtt valami csatornázási munkát végeztetett Róth Vilmos bádoggossal. Már fizetésre került a sor, Róth Izidor azt mondta a bádoggosnak, hogy jöjjön este, majd akkor kifizeti a számlát. A bádoggos ebbe nem nyugodott bele, szóváltás fejlődött ki a két fél között, amelynek során Róth Vilmos egy vadarrabot kapott fel s Róth Izidor fejéhez vágta. Távozában még megjegyezte:

— Engem nem csap be, mint a munkásait!

Róth Izidor azonnal orvoshoz ment, sérüléseiről látéletet vett fel, aztán feljelentette a bádoggost súlyos testisértésért és rágalmazásért. Az aradi kir. járásbíró Róth Vilmost bünsnek ítélt a súlyos testisértés és rágalmazás vétségében s ezért 40 korona fő és 10 korona mellék, illetve 20 korona főbüntetésre ítélte. Felelőzés folytán az ügy a törvényszék elé került, amely a bizonyítás kiegészítését rendelte el, elsősorban orvosszakértők meghallgatását arra vonatkozólag, hogy milyenek voltak Róth sérülései. Az orvosszakértők úgy találták, hogy Róth sérülései nyolc napon belül gyógyultak s így a törvényszék csak könnyű testi-sértés vétségében mondotta ki bünsnek Róth Vilmost s ezért 10 korona fő és 5 korona mellékbüntetésre, becsületsértés vétségéért 10 korona főbüntetésre ítélte.

§ Csöd. Az aradi kir. törvényszék Rordán József ujjpálosi kereskedő vagyona ellen elrendelte a csödt. Tömeggondnok Suciu Valér dr. máriaradnai, helyettese Fuchs Albert dr. aradi ügyvéd, csödbiztos Molnár Árpád dr. önálló hatáskörrel felruházott kir. törvényszéki jegyző. Követelések bejelentésének határideje április 25., a csödválasztmány tagjait május 9-én választják meg. Az aradi kir. törvényszék Agg-völgyi Jánosné borossebesi szőlőbirtokosnő vagyona ellen elrendelte a csödt. Tömeggondnok Kilner Béla dr. máriaradnai, helyettese Vöröcs László dr. aradi ügyvéd, csödbiztos Molnár Árpád dr. önálló hatáskörrel felruházott kir. törvényszéki jegyző. Követelések bejelentésének határideje április 25., a csödválasztmány tagjait május 7-én választják meg.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Pályázat a város térképének elkészítésére. A város szabályozási bizottság és a tanács javaslatával szemben a törvényhatósági bizottság ma úgy határozott, hogy nem ad megbízást a város szabályozási terv alapjául szolgáló térkép elkészítésére az ajánlatot tevő Dömötör Bertalan mérnöknek, hanem nyilvános versenytárgyalást hirdet. Rényes Dezső még ezt is ellenezte és azt javasolta, hogy térjenek napirendre a kérdés felett, mert térképre nincs szükség, Reisinger Sándor a tanács javaslata mellett szólott, míg végre Szathmáry János indítványát fogadták el, aki bejelentette, hogy szakembertől kapott információ szerint a térképezésre előirányzott 16000 korona túl magas és a pályázat mellett döntöttek. Elhatározta a közgyűlés, hogy a város felmérését is elrendeli, ha esetleg a katonaságnak már nem lenne a szabályozásnál felhasználható térképe.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

MÁRCIUSI HATÁRIDŐ

Budapest, március 11.

Készárú.

Amerika egy féllal olcsóbb. Kínát, vételcedy korlátok, 10 ezer mm 5 fillérral magasabb.

Határidő.

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza 1914. áprilisra	12.54-12.55	12.55-12.56
Buza 1914. májusra	12.49-12.50	12.49-12.50
Buza 1914. októberre	11.38-11.39	11.38-11.37
Rozs 1914. áprilisra	9.50-9.51	9.50-9.51
Rozs 1914. októberre	8.72-8.73	8.71-8.72
Tengeri 1914. májusra	6.82-6.83	6.81-6.82
Zab 1914. áprilisra	7.69-7.70	7.70-7.71
Zab 1914. októberre	7.72-7.73	7.73-7.74

As árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (március 11.)

Osztrák hitel	840.50
Magyar hitel	844.25
4% koronajáradék	82.15
Osztrák-magyar államvasúti	795.—
Jelzálogbank	444.50
Lezámitolóbank	522.—
Hazai Bank	298.—
Magyar Bank	531.—
Kereskedelmi Bank	884.—
Rimamurányi	865.50
Balgótarjáni	728.—
Köszuti Vasút	828.50
Városi Villamos	832.50

Bécsi értéktőzsde (március 11.)

Osztrák hitel	833.25
Magyar hitel	842.50
Osztrák-magyar államv.	711.75
Déli vasút	103.50

A Temesvári Lloydársulat terménycarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben.) 1914. márc. 11. Buza 75 kilogrammos 24.10-24.20, 76 kilogrammos 24.30-24.40, 77 kilogrammos 24.50-24.60, 78 kilogrammos 24.70-24.80. Rozs (prima) 16.70-16.90, (közép) 16.30-16.40, Árpa (sertőző) —, (takarmány) 13.20-13.40, Zab (prima) 14.00-14.10, (közép) 12.40-12.50, Tengeri régi (magyar) —, új 12.40-12.50, (román) régi 13.50-13.60, új 10.30-10.50, Burgonya 100 kgr. (lehér) 4.60-4.80, (rózsa) 7.00-7.50.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1914. évi március 12-én:

C) Beszél.

C) Beszél.

Szerkesztő ur.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Tristán Bernard és Alfréd Athis. Fordította: Heltay Jenő. Rendező: Delli Lajos.

SZEMÉLYEK:

Lucien Delli Lajos, St. Amour br. Dr. Kesztler.
Bejun Várnai Jenő, Mladeln Komlathy M.
Honore Flache Győző A. Tremoussine Pataky V.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.

A betegséget

gyakran követi egy időszak, melyben a lábadozó levertnek éri magát és a legcsekélyebb megerőltetés is kifárasztja. Ez az állapot úgy gyermekeknél mint felnőtteknél különös figyelmet igényel, nehogy visszaesés a felgyógyulás reményét tönkre tegye. A célszerű táplálkozás mellett becses szolgálatot tesz a lábadozóknak a könnyen emészthető Scott-féle csukamájolaj-emulsió, többek között kitűnő étvágyat is kölcsönöz neki. A

Scott-féle emulsió

által tartalmazott finom Lofoten gőzhalolaj, mint egy szer sem, emeli az életerőt, megszünteti a bágyadtság érzését és új vért képez, szíval megacélozza a testet és életörömhöz juttatja.

A Scott-féle emulsió nyáron éppen úgy hat, mint a hidegebb évszakokban, csak hogy Scott-féle emulsióknak kell lenni és nem utáztatnak.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére Wien VII., egy gyógyszertár utján próbaadagot küldünk.

172

Ez új Berson

Kellemes, zajtalan, tartos, elegáns.

9947

Értesítés!

Tisztelettel felhívom a n. é. közönség figyelmét régi jóhírnevű, kiváló süteményemre, a mely **nem művajjal**, hanem kizárólagosan és garantáltan a legjobb minőségű

tiszta tea-vajjal és friss tejjel készül.

Kiváló tisztelettel

May János

1671

sütőde,

Tel. 799. sz.

Eötvös-utca 13. szám.

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában

APOLLO

SZÍNHÁZ.

Csütörtök, péntek és szombaton ::

Két szenzációs kép:

Világ ura.

(Az aranycsinálás titka.) Dráma 4 felvonásban. Írta: RUDOLF DELL ZOPP.

És a Nordisk Film Comp legújabb vígjépe

A konzulur

vígjáték 3 felvonásban. Főszereplő: CARL ALSTROM.

Ma csütörtökön délután 3 órakor

Gyermek előadás.

Kacagtató gyermekképek.

27

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpadiás nélkül aranyból, platinából vagy porcellánból. ::

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessek/ **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. TELEFON: 10-11. SZÁM. 1025

Új gyár! Telefon 820. Új gyár!

**Első Aradi Orthodox Kóser שולחן szalámi-gyár
ARAD, Boros Béni-tér II. szám.**

törvényileg bej. cég.

Sürgőnycim: **Szalámi-gyár Arad.**

Rendeléseket **szalámi, tormás, virstli és sonkafélék-**
ben prompt házhoz szállítással legolcsóbban teljesít.
Vidéki viszontelárusítók kerestetnek. 1511

Törlesztéses (amortizációs)
tisztviselői kölcsönöket kieszközöl

1588

HERZOG SÁNDOR

Arad, Weitzer János-utca 15. szám.

TELEFON 162.

TELEFON 162.

**Mák .º védjegyű
I^a tatai portlandcement.**

3 nap múlva a szabványos szilárdságot már
ca. 100%-al múlja felül. 28 nap múlva
a szabványos szilárdságot 200%-al múlja
felül. Liter-súlya ca. 1000 gr. Magas ho-
mokfelvevő képességgel bír. Absolut tér-
fogat állandó. Rendkívüli betonszilárdságo-
kat eredményez. Ezek folytán **a hasz-
nálatban a leggazdaságosabb!!**

675

Denaturált szesz.

Uradalmi bükkfaszén

zsákokban és 1 kg. csomagokban a legjutányosabb napi árakon kapható

Reusz Mór és Fia cégnél

Arad, Boros Béni-tér 12. sz.

Szénnagykereskedés és a Magyar Általános Kőszénbánya Részvény-
Társaság Tatai Portland Cementgyárának kizárólagos képviselője.

Fábián József

építészeti irodája Arad, Kápolna-utca 6.

Vállalja minden e szakba vágó munkák tervezését és
készítését pontos kivitelben. **Telefon 721. szám.**

WATPROOF

nedvesség elszigetelő szer nagybani raktára.

Ugyanitt eladó a **Varjassy Lajos-utca 129. számú**
modern lakással bíró **adómentes új ház jutányos**
árért, előnyös feltételek mellett. 1547

Az 1912. és 1913. évi erkélydiszítésnél első
díjjal és több elismerő levéllel kitüntetve.

JÁNOSI KÁROLY

Mű- és tájkertész ARAD. Telefon 1020. sz.

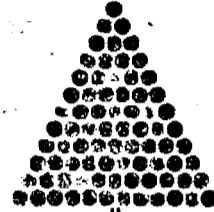
Virágüzlet: Bohus-palota.

Kertészeti telep: Lahner-u. 8.

A tavaszi idő beálltával bátorodom
b. figyelmét felhívni dusan felszerelt

FAISKOLÁMRA,

1502

ahol a legnemesebb gyümölcs- és sor-
fák, különféle diszcserjék, tülevelűek,
valamint a legujabb fajú magas törzsű
és bokor rózsák a legjutányosabb ár-
ban szerezhetők be. — Elvállalom ker-
tek, terek és utcák fásítását, vagy régi
parkok ujjá tervezését és építését a
legmagasabb igényeknek megfelelően,
ugyszintén kertek évi kezelését. Sport-
telepek, teniszpályák készítését és jó-
karban tartását. — Ablakok, erkélyek
és sirok diszítését a legjutányosabb
árak mellett. — Színházi és alkalmi
csokrok, ugyszintén koszorúk a legiz-
lésesebb kivitelben jutányos árak mel-
lett készülnek — Kiváló tisztelettel:

Jánosi Károly, mű- és
tájkertész

ÖN

**még mindég nem tudja??
Tessék meggyőződni róla!!**

házhöz szállítva 100 fillér
hasított bükkfa 2 kor. 68 fill.
hasítatlan bükkfa 2 kor. 48 fill.

25 kilós zsákokban:

hasított bükkfa ... 68 fillér.
hasítatlan bükkfa ... 64 fillér.

Erre rá ingyen

minden 25 kiló után egy kiló

puhafa gyujtás!!

„HOL???”

1461

„Villamos aprófa-telep“

Arad, Boczkó-utca 10. sz.

Telefon 1029.

Jelentse be címét!

LEGOLCSÓBBAN KAPHATÓK ELSŐRANGU MŰNŐSÉGBEN: FESTÉKEK, MÉSZ, CEMENT, NÁDFONAT, FEDŐCSERÉP, ELSZIGETELŐ LEMEZEK, FEDŐLEMEZEK, KÁTRÁNY, CARBOLINEUM ÉS KERTÉSZEK RÉSZÉRE VIRÁGCSEREPEK.

BRAUNN. A. FESTÉK ÉS ANYAGRAKTÁRÁBAN
ARAD, BOROS BÉNI-TÉR 7. SZÁM.
TELEFON 387. SZÁM. TELEFON 387. SZÁM.
GIPSZ SAJÁT KÖRÖSBÁNYAI GYÁRÁBÓL. 1655

Reklámcikkek a héten a „Szinházi Versenybazárban”

Tea és kávé servicek 6 személyes 25 féle új rococo mintákban legfinomabb kivitelben á K 5 50
 Tea és fehér kávé osészek aljjal -45
 Fekete és mocca kávé osészek -30
 Bögrék égetett festéssel 100 féle minta -13

Réz karnis felszerelve K 1-98
 Réz vitrás rudak -24
 Divatos függöny láncok -20
 Ruhartatók női toilletnek -18
 Férfi kabát- és nadrág szorító szövettel átvonva -50
 Divatos falfogások 3 ággal -30

Zseb villanylámpa fémszálas égővel, legjobb elemmel felszerelve 90 fillér.

Öngyújtó lapos kivitelben mellényzsebben hordható 20 fillér.
 Gyermekszék, összeecsukható kocsis játszó asztalnak alkalmazható K 7-80

Üzlet-áthelyezés!

Vas- és réz-butor gyári helyiségünket Zrinyi utca (báró Bohus-palotával szemben)

áthelyeztük és ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányainkat vas- és réz-butorokban, kerti butorok, internátus-, kórház- és szálloda-berendezések szolid és erős kivitelben. Sodrony-ágybetétek vas- és fakerettel minden méretben a legerősebb kivitelben kaphatók. Elvállalunk mindennemű vas- és rézbutor javításokat és festéseket. 947

Gyárhelyiség: Aulich L.-u 14. Üzlethelyiség: Zrinyi-u. Gyári telefon 423.

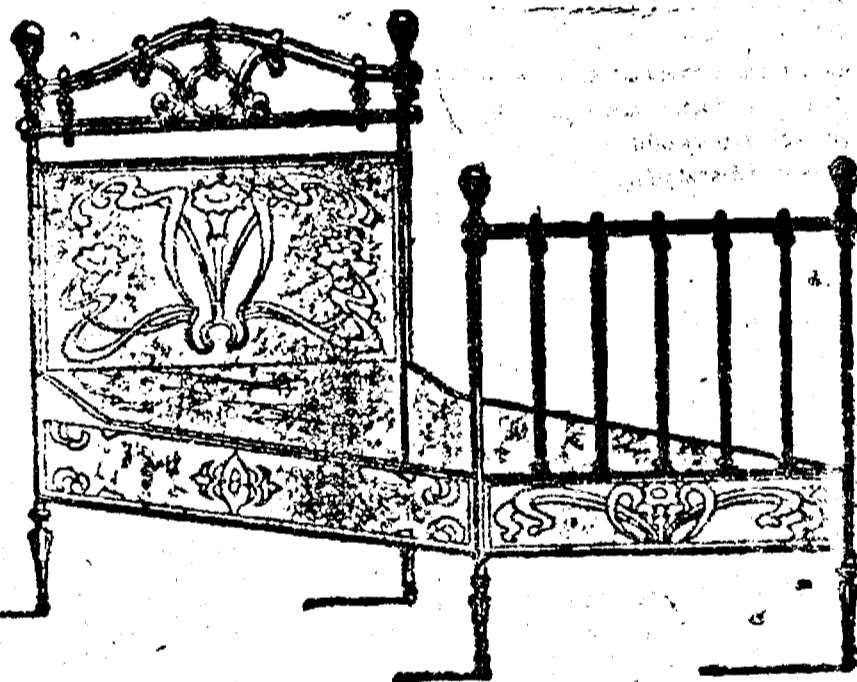
Képes árjegyzéket kívánatra díj- és bérmentve küldünk.

Szíves megrendeléseket kér, tisztelettel:

Fleischer Testvérek

vas- és rézbutor-gyárosok.

Alapított 1893-ik évben

Első aradi villanyerőre berendezett varroda.

STERN CECILIA

nőiruha áruházában Arad, Forray-u. 2. sz.

Lüsterkabát minden színben K. 12.—

Divat angol alj K. 7.—

Pongyolák 6 kor.-tól feljebb

Crepon és delin pongyola 14 K.-tól feljebb

Divatblúzok 2.80 fill.-tól feljebb

Finom selyem alsó K. 9.—

Cloth és lüster alsó 3 K.-tól feljebb

Nagy választék tavaszi újdonságokban n. m.: aljak, blúzok, pongyolák, kosztümök és lüsterkabátokban és gyermek ruhákban, ugyisint női lehrneműekben. Lüster, cloth és moiré kölényekben. 1531

Kosztümök mérték után 6 óra alatt és gyászruhák 4 óra alatt készülnek.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Üzlet átalakítás és Portál építése miatt leszállított árak!

	Korona.
Arcfátyolok minden szín mtrje	—20
Széles himzések mtrje	—20
Szintartó kartonok mtrje	—40
Mosható Kreppék mtrje	—65
Angol Zephirek mtrje	—65
Batistok divat minták mtrje	—65
Spárga szőnyeg csikos széllel mtrje	—44
Csipke függönyök mtrje	—64
Storeok applikálva mtrje	3.96
Grenadinok divat minták mtrje... ..	—96
Messalin és taffet selymek mtrje	1.50
12 ajouros zsebkendő	1.96
12 férfi zsebkendő színes széllel	1.96

Ezen árak április hó 15-ig érvényesek. Vidéki megrendelések pontosan, postán utánvét mellett eszközünk.

Tisztelettel

Marosparti Áruház.

Figyelem! Csakis a főposta mellett, Weitzer János-u. (volt Templom-u.)

Ő Cs. Kir. Fensége József Főherceg udvari szállítója.

Szabó Albert

ARAD, Andrassy-tér 16.

Városi és megyei telefon 239.

Nikotinmentes dohány-
árak és különlegességek

Legolcsóbb és legna-
gyobb raktár

Üveg, porcellán, lámpa, mennyas-
szonyi kelengye, nászajándék, kony-
hafelszerelés, vendéglői- és kávéházi-
berendezések.

Mélyen leszállított árak:

Vizkészlet 1 korsó 6 pohárral ...	1.50
Borkészlet 1 palack 6 pohárral ...	1.40
Likorkészlet 1 palack 6 pohárral ...	1.—
12 drb vizes pohár csiszolt üveg ...	1.40
12 „ boros pohár „ „ ...	1.20
12 „ likörös pohár „ „ ...	1.20
1 felszolgáló állvány 6 tányérral ...	1.20
1 cukortartó	—40
1 felszolgáló tál 6 tányérral mély v. lapos	1.20

Porcellán edény, kárls- bádi gyártmány

6 pár finom színes kávé- v. tea- csésze	3.—
6 személyes kávé- vagy tea- készlet modern forma aranyozva és festve	7.50
6 személyes étkező-készlet 26 drb csodaszép forma aranyozva és festve	14.50
1 remek szép angol mosdókészlet diszesen festve	9.—
1 legújabb divatu porcellán mosdó- készlet aranyozva és diszesen festve	14.—
1 majolika tészta-tál 6 tányérral diszesen festve	3.—

Alpaca evőeszközök eredeti gyári
árjegyzék szerint.

Nagy választék villany- és légszesz-
csillároknak. — Legjobb minőségű
Wolfram izzólámpák.

Képeretkezések a legújabb kivitel-
ben gyorsan készíttetnek.

Legnagyobb épület üvegezési vál-
lalat.

Megérkeztek a legjobb, legújabb
kivitelű 6221

Jégszekrények.

Mondották már ...
egy pár százan, hogy a legjobb
minőségű és legtartósabb

férfi-, női és gyermekcipőket
csak az

„Aradi Cipőtermelő-szövetkezet“

Szabadság-tér 14. sz.

alatti üzletében lehet beszerezni,
ahol aradi cipészek által készített
cipők nagy raktára van.

Megrendelések és javítások azon-
nal elkészíttetnek. 1519

Olcsó árak! Figyelmes kiszolgálás!

Figyelem!

Mindenki meggyőződhet egy pró-
barendelés által, hogy **Salacz-u.
2. sz. alatt exalált Bolezni-
léis** cipő-üzletbe a legfinomabb
kivitelben és olcsó ár mellett ké-
szíttek **férfi-, női- és gyer-
mek-cipőket.**

Cipők nagy raktára

**Kassuth-utca 3. szám
alatt, hol a legjobb anyagból
száját műhelyemben készült **férfi-,
női- és gyermek-cipők** ki-
vételes olcsó árban, jó minőségben,
szóltat kiszolgálás mellett vásárol-
hatók. 4688**

Tisztelettel:

Czernóczky Mihály

úri- és női-cipész.

Kalmár József

villanyeszköz

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költőzködők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket,
villanyos csengő- és telefon be-
rendezéseket s minden e szak-
mába végző munkát. Pontos és
gyors munka. 461

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos fő-
szoócényeket, villanyos vasalókat,
villanyos hajszító vasakat, Wolfram
lámpákat és mindennemű villa-
nyos cikkeket. 481

Szanatorium Dr. Fasan

Spittal Millstätter-tó, Karintia. Alapított 1893. Morium leszoktatási gyógmód kényszer nélkül és enyhe formában, ugy-mint könnyű betegeknek és üdülésre szorultaknak általában. Prospektust ingyen. 1053

Dózsa Tüzifatelepen

jól ölezt minden-
rendű tűzifa és első-
rendű szőlőkaró jutá-
nyosan kapható:

821

Radnai-ut 11. sz.
Telefon: 857.

Bokszegi

gazdaságomban

19 drb. másfél éves
sertésveszen átment
tenyészkán

1852

eladó.
Dr. Éles Géza.

Kapa-utca 37a. szám alatt

Angliából importált
fehér és sárga

orpingtonok
ivadékaitól keltető
tojások kaphatók.

Továbbá elfogadok
nagyobb mennyiségű
kacsa, liba és tyúk tojá-
sokat géppel kiköltésre.

Értesitem

a hölgyközönséget, hogy
a legzsebb és legdivato-
sabb tavaszi, átmeneti
és nyári

női kalap modell-
ujdonságaim

szép választékban már
kaphatók. Szíves látoga-
tást kérek kitűnő tisz-
telettel

WEISZ RÓZA

női kalap divatterme Arad, Deák
Ferenc-u. 2. Gyász- és alkalmi
kalapok raktáron. 1359

Városi és megyei telefon 974.

Fa- és szénüzlet áthelyezés.

Értesitem Igen tisztelt vevőimet, hogy
tűzelőanyag üzletemet
helyszűke miatt

Bockó-utca 4. sz. alá
(régli üzlettel szemben)
helyeztem át,

ahol is azt Wittenberger Lajos ur vezeté-
sével elsőrendű mész- és építőanyagok-
kal bővítettem ki. 281

Főüzletelmem lez továbbra is, hogy
mindenkor elsőrendű áruim pontos mérle-
gelésével és házhoz szállításával a n. é.
közönség igényeit legjobban és legolcsóbb
árakban kielégítem. Továbbá szíves part-
fogást kérek teljes tisztelettel:

Wessely Ödön

fa, szén és építőanyag kereskedő. 1540

Luttwák József

Az „Orsoval halhoz.”
Legnagyobb haikivitel
déli gyümölcs és magyar
termények kivitele
ARAD, Árpád-tér 1. sz.
(a zsidótemplom épületben.)
Interurban telefon: 615

Van ezerecsém a vevőközönség szí-
ves tudomására hozni, hogy hétfőtől,
folyó hó 9-től kezdve a Purimi idény
alatt, naponta friss élő dunai és tiszai
halak minden fajtája érkezik, mely al-
kalmas Purimi Schlach Mozes ajándékra.
Továbbá ugyancsak Purimra érkezik egy
waggon kizárólag piros bőlü édes na-
rancs és minden fajtájú friss déli gyü-
mölcs. Amidőn a vevőközönség b. figyel-
mét felhívom, kérem egyben a szíves tá-
mozgatását, mert főcélom, fáradságot nem
kímélve a vevőközönség teljes megelége-
dését elnyerni. Tisztelettel

1560

Luttwák József.

Póta György

angel női szabó
műtermét
Budapestről

Arad, Magyar-utca
4. alá helyezte át.

Műtermében legelegánsabb fazonu
estélyi és alkalmi
ruhák készülnek.

1540

Méltóságos Báró Bohus Lajos ur bérpalotájában

f. é. május hó 1-től, esetleg
azonnal bérbe adatik egy
három szobás lakás, egy
üzlethelyiség és egy műte-
rem festészet vagy fényké-
pészet céljaira. Értekezhetni
alólirott házgondnokkal: 1633

BÓDY BÓDOG

VARJU

EGÉR

ÜSZÖK

kártevésel ellen biztosan védekezhetik a földbirtokos,
a külföldön 5 év óta bevált kitűnő védőszer 00

C O R B I N

alkalmazásával Kiváló eredmények, bizonyítványok!
Nem befolyásolja a mag csírázását! Egyszerű alkalmá-
zás! Olcsó! Nem mérgező. Nagyszertáren bevált buza,
kukorica, zab, rozs, répamag, árpa, kender, konyhave-
temény stb. csávázásánál. Csak egyszer próbálja meg
saját érdekében! 00

Igen érdekes leírást, használati utasítást és árajánlatot ingyen küld:

Dr. KELETI és MURÁNYI vegyészeti gyára UJPEST,
valamint a főelárusító: 9221

Schauer és Singer ARAD,
gabona és terménykereskedés Salacz-utca 3. szám.

A legjobb minőségű bor és cse-
mege faju, dus gyökerzetű

szőlő- oltvány

valamint szőlők pótlásához al-
kalmas

gyökeres Riparia Portalis
szőlővessző minden mennyiség-
ben kapható 1466

Winkler József

oltványtermelőnél

Arad, Batthyány-utca 11. sz.

Ringut István

vízvezeték- és csatorna-
berendezési vállalata

Arad, Andrassy-tér 20.
(Fischer Eliz palota.)

1463

TELEFONSZÁM: 978.

Az ingatlan forgalmi és Par-
cellázobank r. t. Arad, Petőfi-
utca 1. szám. (Telefon 861.)
áruba boesátja az Arad város
határában lévő

homok dülő

1. sz. (volt Ludvig-féle) 105
kis holdas ingatlanát igen
előnyös fizetési feltételekkel.
A tanya 32 kis hold földdel
egy tagban, a többi 5 kis
holdas parcellákban 14-1143

adatik el!

Dearling for Gentlemen

világhírű

Szivarkahüvely

sterilizált antinikotin vat-
tával.

Minden dobozban 120 darab.

Ujdonság!

Kapható:

ARADON

különlegességi dohány-
tűsdében. 1023

Apró hirdetések.

Azon apróhirdetésekre vonatkozó tudnivalók, ahol a hirdetés mellett: „Bővebbet, vagy cím a kiadóban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

ALKALMAZÁST KERES.

Fehérneművarrás
és javítás elvállaltatik. Kossuth-utca 56., ajtó 9. 1673

Intelligentes
Fräulein mit Jahreszeugnissen, sucht Stelle zu Kindern. Schnelldert perfekt. Briefe erbeten unter „Flässig“ an die Administration. 1653

Férfiingvasalónő
uri házakhoz ajánlkozik. Cím Sallai Mariska György-u. 94/a. szám. 1522

Magyarajku
leány gyermekekhez bennenak ajánlkozik, esetleg mint házikisasszony. Cím a kiadóhivatalban. 1610

35 éves
övegy urind házvezetőnői állást keres. Cím a kiadóba. 1624

Gyakorlott softör
állást keres esetleg komenczióra. Cím a kiadóhivatalban. 1625

Egy ügyes
leány magányos urindhoz bejárónőnek ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 1635

ALKALMAZÁST NYER.

Roznyai-gyógyszertárban
ügyes munkásleányok azonnal felvételnek. 1639

Pénzbeszedőt
keres helybeli iparvállalat mielőbbi belépésre óvadékkal. 32 évnél nem idősebb pályázók nyújtsák be irábeli ajánlataikat „Pénzbeszedő” jelige alatt a lap kiadóhivatalához. 1542

Két nőtlen ségéd,
kik a norinbergi, rövidáru és pamutfontal szakmában, de kizárólag nagykeresker skedésben már több évi gyakorlattal bírnak, a Hunyadi József és társa aradi cégnél alkalmazást nyerhetnek. 1572

A legjobb minőségű
gyertyánfa-bábuk
és 1-ső oszt. „Lygnum-sanktum”
teke-golyók
nagy választékban kaphatók
Bauer Gyula
Arad, Minorita-palota.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek. 1475

KIADÓ LAKÁS.

Batthyány-utca 29. sz.
bérházban több 8 szobás utcai, három és két szobás udvari modern lakások, május hó 1-től kiadók. 1686

Két szobás
utcai garzon lakás irodának is igen alkalmas március 1-ére, esetleg azonnalra kiadó. Deák Ferenc-utca 39. sz. alatt. 1077

Az Andrássy-téren
az első emeleten, a főtér kellő közepén, egy utcai lakás azonnalra, vagy május hó 1-re kiadó Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy különbejáratu
kényelmesen butorozott szoba azonnal kiadó Forray-utca 2a. szám a. fő dszint. 1527

Demeter-utca 107/a. számu
magánház, négy szoba mellékhelyiségekkel, nagy szőlőskert, azonnal, esetleg f. 6. május hó 1-ére kiadó. Évi bér 720 korona. 1648

Egy
2 szobás utcai lakás május hó 1-re kiadó. Bővebbet Csernovits Péter-utca 27., üzletben. 1454

Két szobás
utcai garzonlakás irodának is alkalmas, tisztán, újra festve, azonnal vagy április, májusra kiadó, Lovarda-utca 1. Atilla-tér sarok. 1201

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó stráfkocsi.
Egy igen jó állapotban levő stráfkocsi jutányosan eladó. Bővebbet Brunnenschenki Ferencnél Telefon 25. 1440

Egy teljesen új
legújabb fajta modern kivitelű teljes hálószoba berendezés, csikos mahagóni színre lanyezve, jutányosan eladó. Tury Ferenc asztalosmesternél Arad, Gr. Károlyi u ca 10. sz. 1587

Egy
jó karban levő jegyzekrény eladó, Gróf Lenjengen-utca 6. 1578

Husvati
orthodox kóser fűszerárú valamint kitűnő paksi bor és szivórium a helybeli főrabbi ur hecsherjével legjutányosabban kapható lesz, Deutsch Gábor fűszerkereskedő Arad Haltér 5. Vidékre is szállít. 1538

Hási nyul
valódi orosz prém kaphaó, Vas Zoltánnál, Ujarad Rákóczi-ut 98. 1577

Kecskeméti vidéki
rózsa burgonya vető és evő, kocsi rakományonként Reiter Izidornán, Temesvár. 1645

Eladó
gazdasági eszközök u. m szekerek, ekék, lógereblék, vetőgépek, trieur, rosta és istállórácsok 5, 10 és 12 méter hosszúak. Értekeznetni lehet: Krirsán Sándor birtokosnál, Lovarda-utca 1. Atilla-tér sarok. 1597

Pompás,
snyhe, lugmentes igen finom borotváló szappan darabonként 10 fillér, 3 darab legfinomabb mandola szappan 50 fillér, 3 darab legfinomabb tojás olaj szappan 50 fillér, 3 darab pompás illatu virág szappan 50 fillér 6 darab legfinomabb virág illat szappan dobozban 1 kor. Utolérhetetlen finomságu fogkefék darabonként 1 korona és 120. Földes Kelemennél Arad. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-tárában. 2124

KÜLÖNFÉLE.

Kiadó
azonnalra vagy május 1-ére a Deák Ferenc-u. 16. szám I. emeleten 8 szoba és összes mellékhelyiségek-ből álló kényelmes utcai lakás. E költözés miatt több butordarabok, angolbörgarckura, íróasztal, diván stb. olcsón eladó. Bővebbet Deák Ferenc-utca 16. sz. I. e. 8. szám alatt. 1660

Egy
4 lóra való istálló és kocsiszín ápr. 1 re kiadó. Határ-u 22. 1612

Ezerjófi
gyomor elixir. Emésztési zavarok, étvágytalanság, felfúvódás, gyomorégés, émelygés, hányás, hányinger, szédülés, gyomorgörcsök, székrekedés, bélrengés, bélférges (giliszták) bélbacteriumok ellen. Ára 1 és 2 korona Raktárak Hehs Vilmos gyógyszer-tára Aradon. Batthyány-utca és gutori Földes Kelemen gyógyszer-tára Aradon. Deák Ferenc utca. 5180

Egy 5 szobás
lakás azonnalra és egy 4 szobás május 1-re kiadó. Ugyanott egy asztalos műhely 4 gyalupad és alig használt teljes szerszámmal jutányos áron eladó. Hasszinger-utca 5. 6766

Ragályos gyermek-
betegségek ellen
legjobban megőrizhetjük gyermekeinket, ha azokat naponta többször Hydrogenium peroxidummal (H²O²) gargarizáltatjuk. Kitűnő desiniciens és desodoráns, miért is mint igen erőlyes fertőtlenítő és rothadást gátló, mely a száj kellemetlen bűsét megszünteti, a fogakat megtisztítja, de főleg mint a kór okozó csirák ellenségét a legmegegbben ajánljuk. 500 gram ára 1 korona Földes Kelemen gyógyszer-tára, Hehs Vilmos gyógyszer-tára Arad. 1224

Épületbádogos
és vízvezetési munkákat, ugy-színtén tetőfestést és javításo-kat legszakoszerűbben és legolcsóbban elvállalok vidékre is. Sztojka Kálmán Arad, Weitzer János- és Batthyány-utca sa-rok. 1281

India fogcsoppok
a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főrak-tár gutori Földes Kelemen gyögyszertára és vegyészeti laborato-riuma Aradon. Összes készítmé-nyeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszer-tárában. 1224

Takszámoteres Bér-autok

Telefonszám
816
2281
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Ha rosszul érzi magát,
Igyék egy üveg eredeti
Kárpáti-teló
epohajtót,
mely a legkötünőbb fájdalom-nélküli gyomortisztító hásiásmo-lis édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 4.80. Kapható kizárólag a készítőnél
KÁRPÁTI JÁNOS
gyógyszertárban
ARAD, BODOS BENI-TÉZ.

Legolcsóbb fabeszerezési forrás a „Hunyadi” Motorfűrész Vállalat

Kossuth-utca 9. alatt. Telefon 658.
hol állandóan elsőrendű száraz és aprított fa kapható azonnali hazaszállítással ólomzáros csákokban **100 kilónként 3 vágásu 2 K 80 filléért és 4 vágásu 3 kor.** Ugyancsak elvállalunk saját motorgépeinkkel meghívásra leggyorsabb kiszolgálással **fafelfűrészelést és befavazást** vasutól legolcsóbb árban. **Üzletelvünk: szolid és ügyelmes kiszolgálás.**

WEISZ SAMU

angol- és francia
női divattermében
Arad, Weitzer János-u. 10.
1637

készülnek
a legelegánsabb
francia és angol
női toalettek. Legújabb
tavaszi divatlapok már nagy
választékban rendelkezésre állanak.

Nemes gyümölcsfa,

szép erős példányokban és pedig: alma, körte, meggy, cseresznye, ringlota, ősal barack, kajszin barack, bors-terci szilva, naspolya és magas büske, kapható minden pénteken és va-sárnap a Thökölyi-téren.

Klembárczky István
gyümölcsfaiskola-tulajdonos
Zsigmondháza.

APRÓ HIRDETÉSEK

INGATLAN.

Aranykőz-utca 11 számú
ház nagy gyümölcsös kerttel, 428
□ öl telek, külön baromfiudvarral
kedvező feltétellel eladó. 1861

Máriaradnán
217. számú 11 szobából álló ház
haláleset miatt eladó. 1418

Demeter-utca 90/b szám
alatti kényelmes magános ur lakó-
ház gyümölcsös kerttel, elköltözés
miatt jutányos áron eladó. Villany-
világítás, csatornázás bevezetve.
Nyaralónak is igen alkalmas. 1672

ÜZLETEK.

Salaos-utca 2. szám
alatt egy nagy üzlethelyiség pin-
cével kiadó. Bővebbet Czernóczy
Mihály üzletében Kossuth-utca 8.
1817

Szép üzlethelyiség
kírákattal, Weitzer János-utcában
május hó közepére kiadó. Telefon
502. Cím a kiadóhivatalban. 1445

A ligeti vendéglő
óvadékképes egyénnek kiadó, eset-
leg eladó. Értekezni Reusz Sándor
sörraktárában, Boros Beni-tér. 1478

Jóforgalmu
korcsma és üzlethelyiség külön
teremmel együtt, kiadó. Cím a
kiadóban. 1501

6205—1913. tkv szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A körösbökényi kir. járásbíró-
ság, mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy Nagybuttyini tak.
és előlegezési egyesület mint szövet-
kezet végrehajthatónak Faur Flo-
ricza és t. keszendi lakos végre-
hajtást szenvedő elleni 1200 ko-
rona tőkekövetelése s járulékal
iránti végrehajtási ügyében az ár-
verést az aradi kir. törvényszék,
illetve a körösbökényi kir. járás-
bírótság területén levő, Keszend
határában fekvő és a keszendi 51.
sz. tkvben Faur Anucza nevén írt
A I. 1—5. sor. (105, 106) hrsz.
60. 5. 1. hrsz. 899, 968. (2188,
2189) 2478. hrsz. 651 kor. és A
II 1—3 sor. (5-6/a.) 910, 2261.
hrs. 23/a. 5. 1. ház 129 kor. mint
ezennel megállapított kikiáltási
árban elrendelte és hogy a fentebb
megjelölt ingatlan Keszend köz-
séghezánál 1914. évi március hó 17-ik
napjának délelőtt 10 órakor megtar-
tandó nyilvános árverésen a fen-
tebb megállapított kikiáltási ár
kétharmadánál alacsonyabb áron
nem fog eladatni.

Arverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlan kikiáltási árának
10%-át bánatpénzül készpénzben,
vagy az 1881. évi LX. törvény-
cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal
számított és az 1881. évi novem-
ber hó 1-én 3888. sz. a. kelt m.
kir. igazságügyminiszteri rendelet
8. §-ában kijelölt óvadékképes ér-
tékpapirokban a kiküldött kezéhez
letenni vagy az 1881. évi LX.
tc. 170. §-a értelmében a bánat-

pénznek a bíróságnál előleges el-
helyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

Körösbökényben, 1913. évi Ok-
tóber hó 31. napján.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Zamaroczy, s. k.
kir. járásbíró.

1651

Ha jó és száraz fát

akar vásárolni, úgy ke-
resse fel bizalommal

Susa Lajosné

vegyeskereskedését
Tökölly-tér Katalin-
fürdő épületben, ahol ha-
szállítással teljes mér-
tékben 100 Klg. első-
rendű bükkfa 3 vágásu
csik K. 2.80
4 vágásu rövid K. 3.—
Kötűnő szagmentes
faszén csomagja 11 fill.
Rendelések aznap elkül-
detnek. Pusztai egészsé-
ges teljes tej literje
házhoz szállítva 24 fill.
Kötűnő különböző finom
theák dekája 16 fillér.

Telefon 1903. szám.

A legujabb

párisi és londoni **divatszö-
vetekből** legszebb sza-
básu **tavaszi felöltők**
és **öltönyök** rendelhetők

Schäffer Henrik

elsőrendű uriszabászati mű-
termében. Telefon 208. sz.

Védekező szerek

szőlő, gyümölcs és
mezőgazdaság részére.

Rézkénpor

peronospora ellen.

Vizben oldható kén só

oidium ellen.

Füsttámasztó anyag

szőlőknek fagy ellen való
megvédésére.

Vizben oldható gyü-
mölcsfa-carbolineum
mészkenlé

gyümölcsfák gombabeteg-
sései ellen — darabos
kén — rudkén — közön-
séges és asbest-kénlap —
rézmészpor — chlorbaryum
répaféreg ellen stb.

Elismerő levelekkel szolgálha-
tunk.

Dobiaschl J. és
Dörner Testvérek,

vegyitermék gyárai **ARAD.**

Telefon 165. 1319

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

KOSZTÜM UJDONSÁGOK

cottelen, pepita és más divatszövetekből
legjobb szabás már 35 koronától kezdve.

Legujabb divatu női felöltők

Rövid divatfelöltő,
Sportkabátok,
Selyem felöltők,
Fehér kabátok,
Gyermekek felöltők,

Leányka ruhák,
Bluzok,
Pongyolák,
Aljak,
Lüster- és gummiköpenyegek

rendkívül nagy választékban.

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

Telefon 238.